

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı

14 Kasım 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Çiğdem Erdoğan'ın, Komisyonun bugünkü gündemine, gerçekleştirdiği ve gerçekleştirmeyi planladığı çalışmalarına, kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması ve başta şiddet olmak üzere kadın sorunlarının çözümü konusunda medyanın önemine, RTÜK'ün bu alanda attığı adımlara ve RTÜK'le beraber yürütülen çalışmalara ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin'in, RTÜK'ün kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik politikaları, şiddet başta olmak üzere kadın sorunlarının çözümüne ilişkin aldığı önleyici tedbirler, On İkinci Kalkınma Planı kapsamında üstlenmiş olduğu sorumluluklar, kadın alanında gerçekleştirilen çalışmalar, projeler ve planlanan faaliyetler hakkında sunumu

2.- RTÜK Üyesi Deniz Güçer'in, medyada kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin etik ilkeler hakkında sunumu

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin ve RTÜK Üyesi Deniz Güçer tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

1'inci Toplantı
14 Kasım 2024 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) saat 13.40'ta açıldı.

Komisyon Başkanı Çiğdem Erdoğan, Komisyonun bugünkü gündemine, gerçekleştirdiği ve gerçekleştirmeyi planladığı çalışmalarına, kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması ve başta şiddet olmak üzere kadın sorunlarının çözümü konusunda medyanın önemine, RTÜK'ün bu alanda attığı adımlara ve RTÜK'le beraber yürütölen çalışmalara ilişkin açıklama yaptı.

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin tarafından, RTÜK'ün kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik politikaları, şiddet başta olmak üzere kadın sorunlarının çözümüne ilişkin aldığı önleyici tedbirler, On İkinci Kalkınma Planı kapsamında üstlenmiş olduğu sorumluluklar, kadın alanında gerçekleştirilen çalışmalar, projeler ve planlanan faaliyetler,

RTÜK Üyesi Deniz Güçer tarafından, medyada kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin etik ilkeler,
Hakkında sunum yapıldı.

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin ve RTÜK Üyesi Deniz Güçer tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüőülecek başka konu bulunmadığından toplantıya saat 15.58'de son verildi.

14 Kasım 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.40

BAŞKAN: Çiğdem ERDOĞAN (Sakarya)

BAŞKAN VEKİLİ: Gamze TAŞCIER (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Tuba VURAL ÇOKAL (Antalya)

SÖZCÜ: Pelin YILIK (Çankırı)

KÂTİP: Adalet KAYA (Diyarbakır)

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın RTÜK Başkanımız ve Kıymetli RTÜK Üyemiz, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun değerli temsilcileri, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Komisyonumuza hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır. 28'inci Yasama Döneminin 9'uncu Toplantısını açıyorum.

Davetimizi kabul edip toplantımıza katıldıkları için Kıymetli Başkanımıza, Değerli RTÜK Üyemize ve ekibine çok teşekkür ediyoruz. Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Çiğdem Erdoğan'ın, Komisyonun bugünkü gündemine, gerçekleştirdiği ve gerçekleştirmeyi planladığı çalışmalarına, kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması ve başta şiddet olmak üzere kadın sorunlarının çözümü konusunda medyanın önemine, RTÜK'ün bu alanda attığı adımlara ve RTÜK'le beraber yürütülen çalışmalara ilişkin açıklaması

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Değerli milletvekillerimiz, bugünkü gündemimizde Başkanlık sunuşları, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanı Sayın Ebubekir Şahin'in ve Üst Kurul Üyesi Deniz Güçer'in Komisyon üyelerimizi bilgilendirmesi yer almaktadır.

Gündemimizin “Başkanlık Sunuşları” kısmında sizleri Komisyonumuzun çalışmalarına ilişkin hususlar hakkında bilgilendirmek istiyorum.

1) Reykjavik Küresel Forumu:

Her yıl kasım ayında İzlanda'da dünyanın her yerinden kadın liderlerin temsil edildiği Reykjavik Küresel Forumu düzenlenmektedir. Söz konusu Forum hem bir toplantı hem bir topluluktur. 2018 yılında “Birlikte Güç” başlığı altında başlatılan Forum siyaset, iş dünyası, sivil toplum, akademi, sanat ve medya dâhil olmak üzere tüm sektörlerden kadın liderleri, toplumu eşitliğe doğru nasıl daha fazla ilerletebilecekleri ve liderlik pozisyonundaki kadın sayısını nasıl teşvik edip olumlu yönde geliştirebilecekleri konusunda fikir ve çözümlerini paylaşmak üzere bir araya getirmektedir. Komisyonumuz bu Forumda ilk kez geçtiğimiz yıl temsil edilmişti. Bu sene de 10-13 Kasım tarihleri arasında 7'nci Reykjavik Küresel Forumu'na Başkan düzeyinde katılım sağladık ve gerekli katkılarımızı Foruma sunduk.

2) Sapanca, Kadınların Siyasette ve Karar Alma Süreçlerine Katılımının Güçlenmesi Bilgi Paylaşım Toplantısı.

Değerli üyelerimiz, hatırlayacağımız üzere Ekim ayında Birleşmiş Milletler Kadın Birimiyle Kadınların Siyasette ve Karar Alma Süreçlerine Katılımının Güçlenmesi Bilgi Paylaşım Toplantısı yapılması planlanmıştı. Söz konusu programı 22-24 Kasım tarihlerinde gerçekleştirmeyi düşünüyoruz. Programın detaylarına ilişkin gerekli duyuruları ve bilgilendirmeleri sizlerle paylaşacağız.

İçişleri Bakanlığı GAMER Koordinasyon Merkezi çalışma ziyaretimiz olacak önümüzdeki günlerde. Yine, bildiğiniz üzere, Temmuz ayında İçişleri Bakanımızı Komisyonumuza davet etmiş ve kendisini dinlemiştik. Sayın Bakanımız bizleri GAMER'e yani Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezine davet etmişti. Söz konusu merkez kadına şiddetle mücadele noktasında önemli bir işlev görüyor çünkü burada mükerrer şiddetin önlenbilmesi, mağdur kadınların tekrar aynı şiddet olayına maruz kalmaması için şiddet uygulayanın mağdura yaklaşmaması yönünde 7/24 kesintisiz olarak elektronik kelepçe sistemiyle takip gerçekleştiriliyor. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nü de vesile ederek Komisyon olarak GAMER Koordinasyon Merkezine bir çalışma ziyareti gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Söz konusu çalışma ziyaretimizde Sayın İçişleri Bakanımız da bizzat bizlere eşlik edecekler, bu konuyla ilgili de gerekli bilgilendirme ve duyuruları sizlerle paylaşacağız.

Değerli milletvekilleri, kıymetli konuklar; şimdi gündemimizin 2'nci kısmına geçiyoruz. Sizlerin de takdir edeceği üzere, kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması, kadın sorunlarının çözümü, ilgili bütün kurumların ve sektörlerin desteği ve iş birliğiyle mümkün. Bu kapsamda medya sektörünün desteği ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun iş birliği ayrıca önemlidir. Zira medya, başta kadına şiddet olmak üzere karşılaştığımız sorunların çözümünde topluma yön verecek, farkındalık oluşturacak önemli bir güce sahiptir. Medyanın değişime öncülük eden, toplumu dönüştüren bu gücünden etkin şekilde yararlanmalıyız.

Medyada kadınların güçlenmesini teşvik eden içeriklerin üretilmesi önem taşımaktadır. Kadınların haklarının kullanılmasına, gerçekleştirdikleri başarıları dair olumlu örneklerin sunulması kadınlarımızı cesaretlendirecektir. Onların başta şiddet olmak üzere yaşadıkları problemler de daha güçlü bir duruş sergiledikleri için ilham teşkil edecektir.

Yine, medya, şiddet olaylarının haberleştirilmesinde son derece özenli ve sorumlu bir tutum sergilemelidir. Medyanın kullandığı dil kadına şiddetle mücadele algısının doğru yönetilmesi noktasında çok önemlidir. Özellikle kadına şiddetin cezaevinde biteceği algısının zihinlerde iyice yer etmesi gerekmektedir. Tam da bu kapsamda Radyo ve Televizyon Üst Kurulu “Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler”i karara bağlayarak önemli bir adım atmıştır. Bu konuya ilişkin olarak geçtiğimiz Haziran ayında Sakarya'da

KEFEK ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ve Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi iş birliğinde, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Medyanın Dili Programı'nı gerçekleştirdik. Sakarya'da gerçekleşen bu toplantıya başta RTÜK temsilcileri olmak üzere, medya mensupları, üniversitelerimiz ve baro temsilcileriyle bütün ilgili kurumlar katkı verdiler. RTÜK Üyemiz Deniz Hanım tarafından bu programda bahsetmiş olduğum Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler hakkında görseller eşliğinde önemli bir sunum yapıldı. Böylece medya profesyonelleri ve diğer ilgililerin konuya ilişkin farkındalığının artması sağlandı. Bugün gerçekleştireceğimiz bu toplantının da söz konusu farkındalığın inşasında önemli bir adım teşkil edeceği düşüncesindeyim. Önümüzdeki dönemde de bu alanda RTÜK'le iş birliğini ve ortak çalışmalarımızı devam ettirmeyi planlıyoruz.

Bu çerçevede, bugünkü toplantımızda Değerli RTÜK Başkanımız Sayın Ebubekir Şahin Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kadın-erkek fırsat eşitliğine ilişkin politikaları, kadına yönelik şiddet başta olmak üzere kadın alanında yaşanan sorunların çözümüne ilişkin önleyici tedbirlerin hazırlanması, kamu spotlarının hazırlanması, On İkinci Kalkınma Planı kapsamında RTÜK'ün üstlenmiş olduğu sorumluluklar, kadın alanında gerçekleştirilen çalışmalar, projeler ve bundan sonra planlanan faaliyetler hakkında bizleri bilgilendirecektir.

Yine, sonrasında Kıymetli RTÜK Üyemiz Sayın Deniz Hanım, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından hazırlanan Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler hakkında Komisyonumuza detaylı bir sunum gerçekleştirecektir. Davetimize iştirak ettikleri için kıymetli konuklarımıza şükranlarımızı sunuyor, konuklarımızın sunumundan sonra da vekillerimize soru-cevap için söz vereceğimizi belirtmek istiyorum.

Tekrar çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, sözü Kıymetli RTÜK Başkanımız Sayın Ebubekir Şahin'e devrediyorum.

Buyurunuz Başkanım.

III.- SUNUMLAR

1.- RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin'in, RTÜK'ün kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik politikaları, şiddet başta olmak üzere kadın sorunlarının çözümüne ilişkin aldığı önleyici tedbirler, On İkinci Kalkınma Planı kapsamında üstlenmiş olduğu sorumluluklar, kadın alanında gerçekleştirilen çalışmalar, projeler ve planlanan faaliyetler hakkında sunumu

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Sayın Başkanım, eğer müsaadeniz olursa, sunumuma başlamadan önce, çalışma arkadaşlarımı sizlere takdim etmek isterim. Deniz Güçer Hanımefendi, bizim Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun tek kadın üyesi, uzun zamandan beri tek kadın üyesi. Bizim aile, kadın, çocuk ve engelli politikalarımız ve bu konuda yaptığımız çalışmalara önayak olan bir arkadaşımız, kendisine teşekkür ediyoruz. Bugün de inşallah size ilke kararlarımızla ilgili çok güzel bir sunumu olacak.

Deniz Güler -bizde Deniz çok- Başkan Yardımcımız efendim, kendisi Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun içerisinde uzmanlıktan gelen bir kardeşimiz, arkadaşımız; izleme ve denetleme konuları dâhil teknik konulara bakan arkadaşımız.

Feyzullah Tecirli arkadaşımız, o da bizim diğer alanlarla ilgili olarak üniversiteden gelen hem hoca hem de bu alanda çalışmaları olan bir arkadaşımız ve diğer arkadaşlarımız da sizlere bugün, inşallah, verimli bir sunum yapabilmek için buradalar.

Müsaadeniz olursa, sunuma başlamak isterim efendim.

Teşekkürler.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Teşekkürler.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, sayın milletvekilleri, Radyo ve Televizyon Üst Kurulumuzun çok Değerli Üyesi, basınımızın çok değerli temsilcileri ve çalışma arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun bugünkü toplantısına bu davetinizden dolayı sizlere çok teşekkür ediyorum. Kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasına ilişkin alanların gerek yasal düzeyde gerek uygulamada iyileştirilmesine katkı sunmak Üst Kurulumuzun çalışmaları ve hedefleri arasındadır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu olarak bizler, kadın-erkek fırsat eşitliğini sağlamak için kapsamlı bir stratejik adımlar zincirini uygulamaya çalışmaktayız. Tıpkı bir terazinin iki kefesine gibi kadını ve erkeği eşit bir düzende dengeleyerek toplumsal yapının sağlıklı işleyişini sağlamak amacındayız. Bu oturumda da Kurulumuzun eşitlik temelli yaklaşımını politika belgeleriyle nasıl şekillendirdiğimizi ve denetim süreçleriyle bu hedefleri nasıl hayata geçireceğimizi sizlerle paylaşmaya çalışacağım.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024-2028 Stratejik Planı kadın-erkek fırsat eşitliği açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır. Bu plan, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla belirlenmiş hedefler ve bu hedeflerin uygulanmasını destekleyen stratejilerden oluşmaktadır. Söz konusu bu stratejiler şeffaf ve hesap verilebilir denetim mekanizmaları aracılığıyla düzenli olarak izlenmekte ve değerlendirilmektedir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu olarak görsel, işitsel medya sektöründe toplumsal sorumluluklarımızı yerine getirmek ve kamu yararını koruma adına kapsamlı stratejik planlar oluşturulmaktadır.

Efendim, şu an sizin karşınızda olan görsel de Sakarya'da yapmış olduğumuz, az önce Sayın Başkanımın bilgi vermiş olduğu KEFEK'le yapmış olduğumuz bir toplantıdan; burada da çok olumlu sonuçlar aldık çünkü yerel basındaki kadına yönelik şiddet ve kadına yönelik şiddete etkisi olan dilin geliştirilmesinde ciddi bir adım atıldığını düşünüyorum, kendilerine teşekkür ediyorum. Sayın Sakarya Milletvekilimiz de katılmışlardı, gene kendilerine teşekkür ediyorum.

Bu doğrultuda 2024-2028 Stratejik Planı'nın hazırlık sürecinde kadın ve erkeklere fırsat eşitliği sağlanmasına özel bir önem verildi. Toplumun her kesiminin temsil edildiği bir medya düzeni oluşturmak hedeflerimizin arasındaki en önemli etkidir. Stratejik Planımız sadece fırsat eşitliğini gözetmekle kalmayıp aynı zamanda görsel, işitsel medya sektöründeki tüm paydaşların haklarını ve menfaatlerini de korumayı amaçlamaktadır. Bu hedef, medya sektöründe adil bir düzenin sağlanması ve sürdürülebilir bir etik yayıncılık anlayışının yerleşmesi açısından son derece kritiktir; RTÜK paydaşlarının menfaatlerini göz önünde bulundurarak sektörün bütüncül gelişimine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda medya kuruluşlarında kadınların olumlu temsiline yönelik yeni bir anlayışı yerleştirmeye

çalışmaktayız. Ayrıca, kadınların toplumdaki statülerini olumsuz etkileyen içeriklere karşı da mücadeleyi kurumsal bir görev olarak görmekteyiz.

RTÜK bu stratejiyle medyada kadına yönelik bilinçli bir olumlu yaklaşımı teşvik eden kapsamlı bir politika çerçevesi oluşturmayı hedeflemektedir. Bu planların etkinliği yalnızca oluşturulan hedeflerle değil, bu hedeflere ulaşmada kullanılan izleme ve değerlendirme süreçlerinin sağlamlığıyla da belirlenir.

RTÜK 2024 ve 2028 Stratejik Plan kapsamında her yılın ilk yarısında gerçekleştirilen performans analizleri ve yıllık değerlendirme raporlarıyla kadın-erkek fırsat eşitliği hedeflerinde olan ilerlemeyi titizlikle izlemektedir. Bu süreçte karşılaşılan zorluklar incelenmekte ve gerekli görülen alanlarda stratejik önlemler planlanmaktadır. Bu kapsamda, değerlendirme döngüsü hedeflerimize ulaşmadaki kararlılığımızı pekiştiren en önemli unsurdur.

Efendim, bu görseli de arz edeyim sizlere, İstanbul'da yine Deniz Hanım'ın ve arkadaşlarımızın katılımıyla, bütün medyamızın, ulusal medyamızın üst düzey kadın yöneticileriyle birlikte yapmış olduğumuz bir toplantıdır, çok verimli olduğunu düşünüyoruz çünkü biz her ne kadar kararlar alırsak alalım, her ne kadar cezai müeyyide uygularsak uygulayalım eğer ki yöneticiler medyanın bu konudaki ayrıştırıcı diline veyahut da şiddeti özendirici diline dikkat etmiyorlarsa herhangi bir anlamı olmamakta. Bu anlamda da bir bilgilendirme toplantısı yaptık, sonuçlarının da güzel olduğunu daha sonraki çalışmalarımızda görmüş olduk.

On İkinci Kalkınma Planı çerçevesinde, RTÜK, kadınlara yönelik medya dilinin olumlu bir perspektif taşıması zorunluluğunu üstlenmiştir. 729.4 numaralı politika tedbiri, kadına yönelik içeriklerde olumlu tutum ve davranış geliştirilmesini desteklemektedir. Bu bağlamda RTÜK medyada kadına yönelik olumsuz yargı ve kalıpları kırmayı ve kadının toplumsal algısını daha güçlü ve saygın bir zemine taşımayı hedeflemektedir.

RTÜK, toplumda kadına yönelik şiddet başta olmak üzere kadın sorunlarına dair farkındalık oluşturmak amacıyla kamu spotu çalışmaları da yürütmektedir. 2002 yılından itibaren -öncesinde de var tabii ki- geliştirilen ve gerçekleştirilen ve sunuma hazırlanan, kabul edilen kamu spotu ve öncelikli yayın tavsiye kararları 5 tane olup toplumsal bilinci artırmaya yönelik yayına verilmiştir. 6'ncısını da inşallah biz önümüzdeki dönemde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu olarak yapmaktayız ve yapacağız. İnşallah Sayın Başkanım sizlerin de, KEFEK tarafından bu anlamda bir bilgilendirme, bilinçlendirme kamu spotu olur ise biz memnuniyetle bu kamu spotunun yayınlanması ve hedef kitlelere ulaşması açısından elimizden geleni de yapacağımızı arz etmek istiyorum efendim.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede medyanın sorumluluğunu artırmak adına RTÜK, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla iş birliği içinde çeşitli eylem planları geliştirilmektedir. 8 Mart 2024'te tanıtılan etik ilkeler ve Türkiye Büyük Millet Meclisi KEFEK Komisyonu ile az önce sizlerin bahsetmiş olduğu Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinin düzenlemiş olduğu "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Medyanın Dili" toplantısı, KADEM ve UMED'in iş birliğiyle "Televizyon Dizilerinde Kadın Paneli" çalışmaları medya sektörüne kadın hakları bağlamında etik bir çerçeve sunmaktadır. Bu çalışmalar RTÜK'ün yalnızca düzenleyici bir kurum olarak değil, aynı zamanda toplumsal farkındalık yaratan bir aktör olarak rol oynadığını göstermektedir.

RTÜK kadın sorunlarına dair toplumsal bilinci artırmak amacıyla düzenli olarak basın yayın organlarıyla buluşup toplantılar yapmaktadır. Yılda 2 kez gerçekleştirilen kamu spotu hazırlığı ve aylık yayın içerik planlaması, kadın sorunlarının medyada etkin bir şekilde işlenmesi için yapılandırılmıştır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu medyada kadına yönelik şiddetin aktarımında özen gösterilmesi gereken etik ilkelere dair bir rehber oluşturmuştur. Az önce yine Sayın Başkanımızın arz etmiş olduğu konu, şu anki görsel de o lansmandaki bir görsel. Efendim, burada çok önemli bir karar aldık. Şimdi, az sonra zaten Deniz Güçer Hanımefendi size detaylarını sunacak ama ben kısaca bu ilke kararlarından bahsetmek istiyorum.

İlke kararları Radyo Televizyon Üst Kurulunun en önemli kararlarıdır, daha önce birlikte çalıştığımız Okan Konuralp -şimdi Ankara Milletvekilimiz- çok iyi bilirler. İlke kararları Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun elindeki en önemli argümanlardan biridir -kanunlar ve yönetmelikten sonraki alınan ve uygulanması zorunlu olan kararlar- hem bu kararlardaki cezai müeyyideler çok ciddi anlamda artırılabilir hem de uygulanmaması hâlinde yayıncı kuruluşların karşılaşacağı birtakım sıkıntıların önceden kendilerine bildirilmesi adına da çok ciddi bir katkısı olur. Bu anlamda biz almış olduğumuz yayın ilkelerini çok önemsiyoruz.

Kadına yönelik şiddetin aktarımında özen gösterilmesi gereken ilke kararlarında şiddet içeriklerinde mağdur değil faili merkeze koyan, şiddeti meşrulaştırıcı ifadelerle yer vermeyen ve failin suçunun hafifletilmeden sunulmasını amaçlayan bu ilkeler toplumsal algıda kadına yönelik şiddete karşı güçlü bir farkındalık yaratmıştır. Medyanın etkileyici gücü kadını küçük düşüren içeriklerden uzaklaşıp kadınları güçlü, öz güvenli bireyler olarak yansıtmak için etkin bir araç olarak konumlandırılmaktadır. Bunun, RTÜK'ün toplumsal sorumluluğu doğrultusunda attığı en önemli adımlardan biri olduğunu söyleyebilirim.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu yayın hizmeti ilkeleri toplumun tüm kesimlerini kapsayan ve ahlaki değerlerine saygı duyan bir yayıncılık anlayışıyla denetlenir ve düzenlenir. Alkol, tütün ve uyuşturucu gibi bağımlılık yapıcı maddelerin özendirilmesine karşı alınan tedbirler, dil kullanımına saygılı ve toplumun değerlerine uygun bir yaklaşım benimsenmesi, haberlerin tarafsız ve doğru şekilde sunulması gibi kurallar... Ki bunların yanında özellikle spor programlarındaki dilin kullanımına dikkat edilmesi, spor programlarında verilen haber veyahut da o yorumlarla ilgili olarak daha dikkatli davranmasıyla ilgili de arkadaşlarımızın buraya koymamış olduğu etik kuralları da uygulamaktayız şu anda, onları da arz etmek istedim.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu medya sektöründe kadın temsiliyi güçlendirmek amacıyla çeşitli projeler de yürütmektedir. Bu projeler kapsamında medya kuruluşlarıyla iş birliği içinde kadın haklarına dair farkındalık yaratmayı hedefleyen kampanyalar düzenlenmektedir ve kadının toplumsal statüsünü yükseltecek içeriklerin geliştirilmesi teşvik edilmektedir. Bu projelerden biri de Gündüz Kuşağı Programları Yayın Etik İlkeleri'dir. Gündüz kuşağı programları geniş kitlelere ulaşması nedeniyle toplumsal hassasiyetin korunması açısından önemli bir etkiye sahiptir. Öncelikle RTÜK İletişim Merkezi'ne gelen vatandaş şikâyetleri ışığında gündüz kuşağı programlarının etik çerçevede ele alınması gerekliliğini belirledik. Bu süreçte oluşturulan etik ilkeler tüm paydaşların oy birliğiyle kabul edilerek yayıncı kuruluşlara rehber

edinmesi için sunulmuştur. Ayrıca da Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından da oy birliğiyle kabul edilmiştir. Bu ilkelere göre kadınlara yönelik şiddet içeren veya şiddeti teşvik eden içeriklere asla yer verilmeyecektir, şiddetin normalleştirilmesine veya kanıksanmasına izin verilmeyecektir. Medya kuruluşlarının bu etik ilkelere bağlı kalarak yayın yapmalarını sağlamak, toplumsal değerlerin korunması ve eşitliğin tesis edilmesi yolunda hem RTÜK'ün hem de yayıncıların topluma karşı temel bir sorumluluğudur.

Biraz da RTÜK bünyesindeki personelden ve bizim yapmış olduğumuz düzenlemelerden sizlere bahsetmek istiyorum Sayın Başkanım, değerli üyelerimiz. RTÜK bünyesinde 853 personel bulunmakta; bu personelimizin, toplam personel sayımızın 360'ı da kadın yöneticilerden veyahut da kadın çalışanlardan oluşmaktadır, bu oran ise yüzde 42'dir. Bu dağılım, RTÜK'ün toplumsal fırsat eşitliğini kurumsal yapısı içinde nasıl benimsediğini gösteren önemli argümanlardan biridir diye düşünmekteyim.

Kurumumuzda kadınların üst düzey yönetim pozisyonlarında temsil edilmesini de önemsemekteyiz. Bu alanda ve bu doğrultuda yapmış olduğumuz çalışmalarda RTÜK'te üst düzey görevlendirilen 12 yöneticimizin 5'inin kadın olması ve aktif görevde bulunması da bizi sevindirmektedir; bu da yüzde 42 civarında bir oranı bizlere vermektedir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, kadın çalışanların mesleki gelişimlerini desteklemekte; yüksek lisans, doktora eğitimlerine karşı anlamda hiçbir deklarede bulunmadan, sadece ve sadece belgeleri geldiği andan itibaren izin vermektedir. Jean Monnet gibi uluslararası pek çok anlamda burs programları olan programlara da katılımlarını sağlamakta, ulusal uzman değişim programı olan programlara da profesyonel eğitim olanaklarını teşvik etmektedir.

Bu anlamda şunu söyleyebilirim sizlere efendim: Bu bir tesadüf de olabilir ama kadın çalışanlarımızın bu anlamdaki başarısı da olabilir; son 5 uluslararası burs programına gidenlerin tamamı kadın. Biz zaten seçerken de bunlara dikkat ediyoruz ama kendiliğinden de oluşan bir şey oluyor çünkü başarı ortalamasına göre gönderiyoruz; bu da bizi sevindiren etkenlerden bir tanesi diye düşünüyorum efendim.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Başkanım, 2'nci tespitinizi daha yerinde bulduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Bence de öyle de erkek arkadaşlarımıza çok şey olmasın diye söylemedim.

2024 yılı planları doğrultusunda RTÜK "kadına yönelik şiddetle mücadele" konulu eğitim programlarını hayata geçirmiştir. "Kadına yönelik şiddet ve medyada temsili" başlıklı eğitimler, kadın çalışanların haklarını ve karşılaşılabilecekleri olası mobbing durumlarında başvurabilecekleri yolları detaylandırmakta ve kurum içinde güvenli bir çalışma ortamı sağlamayı hedeflemektedir. Efendim, şöyle bir bilgi arz edeyim: Yedi yıldır RTÜK'teyim ama altı yıldır RTÜK Başkanı olarak görev yapmaktayım, bu süre zarfında hiçbir çalışanımızdan mobbinge ilgili olarak bir duyuru veyahut da bir şikâyet olmamıştır, kadın çalışanlarımız dâhil tabii ki; bu da bizi ayrıca sevindirmektedir.

Medya hizmetlerine erişimde herkesin eşit haklara sahip olması gerektiği inancıyla engelli bireylerin yayın hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak ve onların medya içeriklerinden eşit derecede yararlanmalarını sağlamak amacıyla bir yönetmelik hazırlanmıştır. Bu yönetmelik kapsamında işaret dili, sesli betimleme ve altyazı desteği sunularak engelli bireylerin medya içeriklerine erişimi desteklenmektedir. Ayrıca, engelli çocuklar için özel içeriklerin hazırlanması, onların ihtiyaçlarına uygun bir medya ortamı oluşturmak adına önemli bir adımdır.

Üst Kurulumuzun üzerinde önemle durduğu medya alanındaki sorunlardan biri de kadına yönelik şiddettir; bu şiddetle mücadeleyi çok önemsiyoruz. Kadına yönelik şiddetin medya araçları vasıtasıyla yaygınlaştırılmaması ve sıradanlaştırılmaması hususunda Üst Kurulumuz önleyici, denetleyici ve düzenleyici birçok faaliyette bulunmaktadır. Bu hususta medyanın gücünün özellikle farkındalık yaratmak açısından olumlu bir yönde kullanılabilmesi için ciddi bir mücadele vermekteyiz. Bu vesileyle Üst Kurulumuz ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte bu sahada stratejik hedeflerimiz yönünde çalışmalarına devam etmektedir.

Komisyonumuzun Değerli Başkanı, çok değerli üyeleri ve sayın vekillerimiz; bugünkü toplantının sizlere, bizlere, medyamıza hayırlara vesile olmasını diliyor, bizi burada arkadaşlarımızla birlikte misafir ettiğiniz için sizlere tekrar teşekkür ediyor, inşallah başka konularda da yarım kalan hususlar var ise soru-cevaplarınızla onları da açıklığa kavuşturmak için elimizden geleni yapacağımızı size iletiyor, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyoruz.

Kıymetli milletvekillerimiz, davet ettiğimiz misafirlerimize -sizlerin de bildiği üzere- önceden yönlendirdiğimiz 20 tane soru var. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu olarak gelen misafirlerimizin sunumlarını bu 20 soru kapsamında yapmasının biraz da hedefe yönelik olması noktasında böyle bir usulümüz var.

Kıymetli Başkanımıza bu yönlendirdiğimiz sorular bağlamında yaptığı bu güzel sunum için çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi de sözü Değerli Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Üyemiz Deniz Hanım'a devrediyorum.

Buyurunuz lütfen.

2.- RTÜK Üyesi Deniz Güçer'in, medyada kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin etik ilkeler hakkında sunumu

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Sayın Başkanım, size ve değerli milletvekillerine çok çok teşekkür ediyorum.

Bizim sunumumuz aslında medyaya yönelik bir içerik taşıyor, biraz da hareketli bir sunum olacak.

Öncelikle "etik ilkeler" diyoruz. Bu nasıl çıktı? Bir-bir buçuk yıldır yaklaşık bu konuyla ilgili bizzat çalışıyoruz. Üst Kurul Başkanımız Ebubekir Şahin'in bize verdiği destekle bu yola çıktık desem yanlış olmaz. Ne yaptık? Evet, etik ilkeler diyoruz ama o etik ilkeler nedir ve günümüzde medya giderek dijitalleşirken ve bilgi akışı bu kadar hızlıyken biz aslında geleneksel medyada çalışan arkadaşlarımıza, gazetecilere, haberin mutfağındakilere, yapımcılara ne demek istiyoruz; bunu çalışmak istedik. Bu amaçla 15 kişilik uzmanlarımızdan, danışmanlarımızdan oluşan Kadın, Gençlik ve Çocuk Komisyonu oluşturduk ve bunlarla bir yola çıktık. Uzmanlarımız ne yaptılar? Ulusal ve uluslararası örnekleri incelediler. Konuyla ilgili tüm paydaşlarımızdan, gazeteci örgütlerinin meslek kuruluşlarından öneriler istedik, bununla

birlikte meslek birlikleriyle temasa geçtik. İstanbul Bölge Temsilciliğinde -az önce söylediğim gibi- kadın gazeteci arkadaşlarımızla bir araya geldik, onların önerilerini aldık. KVKK ziyareti, UCİM gibi kuruluşlarla ilgili toplantılar yaparak çevremizi belirlemeye çalıştık çünkü evet, “kadına şiddet” diyoruz ama bundan etkilenen çocuklar da var bildiğiniz gibi. Ayrıca, tüm üyelerimize, biliyorsunuz, RTÜK Yönetim Kurulunda farklı partilerin temsiliyeti vardır, hepsinden kendi çalışmalarını istedik ve hepsi sağ olsunlar, bize bunu verdiler ve böyle uzun bir çalışmadan sonra ciddi bir toparlama yaparak 8 maddelik etik ilkelerimizi ortaya koyduk. Ben birazdan size bunları tek tek açıklayacağım.

Başkanım, size de bu konuda çok teşekkür ediyorum. Evet, o etik ilkeleri hazırladık ama biz orada kalmadık, Sakarya’da yaptığımız toplantıda KEFEK bize büyük destek oldu. Gazeteci arkadaşlarımızla görüştük ve onlarla daha sonra bir anket yaparak neyi anlayıp neyi anlamadıklarını, nereyi detaylandırmamız gerektiği konusunu çalıştık. Bu arada Okan Bey de görüş verecekti ama yetişmedi sanıyorum, biz aldık, sağ olsun, onların desteğiyle de oy birliğiyle geçti. Dediğim gibi, arkasından NTV’ye gittik, oradaki arkadaşlarımızın görüşlerini aldık. Biz bunu bitmiş bir çalışma olarak görmüyoruz çünkü nasıl iletişim hızla yenileniyorsa bu çalışma da yenileniyor ve bundan sonra yenilenmeye de devam edecek.

Müsaadeniz olursa ben etik ilkeleri size biraz aktif olarak anlatmak istiyorum.

Şimdi ne demek istiyoruz? Medyada kadına yönelik şiddetle ilgili maddelerimiz neler?

1’inci maddemiz: “Mağduru değil, faili göster.” diyoruz. Bunu çok önemsiyoruz. Neden? Şimdi size olumsuz örnekleri izleterek daha sonrasında kısa bir bilgilendirme yapacağım.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Burada ne demek istiyoruz? Az önce gördünüz yani burada mağdurlar fotoğraflarıyla, aileleriyle gayet açık veriliyor. Evet, hukuk birimizle de bu konuyu çok tartıştık, faillerle ilgili bir sorun olabilir, doğru ama nedense bu tür haberlerde ağırlıklı olarak hep mağdur görünüyor ve ilginç bir şekilde faillerin görüntülerine yer verilmiyor. Biz bunun doğru olmadığını düşünüyoruz çünkü mağdura yönelik her türlü bilgiyi verirken faili, suçluyu göstermemenin, en azından orada katledilmiş bir kadına veya onun mağdur ailesine yönelik bir haksızlık olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi olumlu örneğimize geçelim.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Bu örnekte de gördünüz. Arkadaşlarımız “Şu soru gelebilir Başkanım.” dediler. Mesela, ilk örnekte, burada da mağdur var çünkü biz gazetecilere “Mağduru hiç yayınlamayın.” gibi bir baskı yapamayız ama biz sadece mağdurların haklarının korunması gerektiğinin hatırlatmasını yapmak istedik.

İkinci maddemiz “Şiddeti meşrulaştırma.” Şiddet olayını aktarırken en sorumlu davranması gereken grup mutlaka ki haber merkezleri; gerek editörlerimiz gerekse muhabirlerimiz gazetecilik etiğini dikkate alarak bunları yapmalı. İkiye ayırdık. Evet, şiddeti meşrulaştırma ama bu sadece fiziki şiddet değil, psikolojik şiddet, ekonomik, siber şiddet ve bunlarla ilgili farkındalık yaratılmasını istiyoruz.

Önce olumsuz örneklerimize bakalım, daha net anlaşılacak.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - “Neden olumsuz?” diyeceksiniz. Belki biraz ilerleyip de orada bir müdahale görseydik, bu örnek olumluya dönebilirdi ama olmadı.

Olumlu örneklere geçelim.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Reklamlardan dizilere, haberlerden farklı özel platformlara kadar bu tür bilgilendirici örneklerin daha fazla artmasını istiyoruz.

Üçüncü maddemiz “Saygın değil, suçlu.” Bunu şöyle önemsiyoruz: Şiddet failine itibar katan bazı ifadeler gerçekten hepimizi yaralıyor. Burada bazılarını seçtik. Suçu hafifleten “cinnet geçiren eş”, “uzun zamandır işsiz olan koca” yani sanki bunlar olmasaydı onu işlemeyecekti, buna bir gerekçelendirme sunar gibi. Veya suçu olumlayan nitelendirmeler; “saygın iş insanı”, “2 çocuk babası”, “ünlü sanatçı” hayır, oradaki sorumlu, şiddeti yapan kişidir. Bunun herhangi bir sıfatla olumlanmasına izin vermemeliyiz. Şunu da çok önemsedik: Olayın gerçekleştiği şart ve durumlar. Sanki öyle bir durumda, “gece yarısı parkta bir kadın” dediğimizde sanki o şiddet yapılabilirmiş gibi; hayır, öyle bir şey yok. Bireysel özelliklerimiz; giyim tarzımız, medeni durumumuz, kişiliğimiz, bütün bunların bu haberlerde ve içeriklerde yeri olmamalı diyoruz.

Şimdi olumsuz örneklerimizi görelim.

(Video gösterimine başlandı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Şimdi, kanal ayrımı yapmadık, tamamen rastgele seçilmiş örnekler çünkü iyi örnekler her kanalda var. Buradaki bu durumun, ya, bu kızımızın bu kadar özel görüntülerinin, böyle bir müzikle anlatılmasını kabul edilemez olduğunu düşünüyoruz. Yani neden onun görüntüleri? Çünkü mağdur, artık olmadığı için ve ailesi belki de o travmayı henüz atlatamadığı için onun sosyal medya hesaplarından bunları kullanarak yani bir kere daha mağdur ediyorsunuz deyim yerindeyse.

Devam edelim.

(Video gösterimine devam edildi)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Gördüğünüz gibi failin yüzü yok yani mağdur var ama fail yok.

(Video gösterimine devam edildi)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Sanıyorum yeterince net oldu.

Şimdi olumlu örneklerle bakalım.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Bunu sadece “Sapık her yerde sapık.” demek için aldık. Evet, başından da konunun gelişimini anlamanızı istedik.

Dördüncü, “Mücadeleyi destekle.”

Burada şuna dikkat edilmesini istiyoruz yine içerik üreticilerinden, yapımcılardan ve gazetecilerden: Şiddete uğrayan kadını yargılayan ve tetikleyici detay içeren ham görüntülerin, ayrıntılı çekimlerin kullanılmaması; atmosferik müzikler, ses efektleri ve en önemlisi suç tekniklerinin öğretilmemesi. Biliyorsunuz, çok acı olaylar yaşıyoruz ama bazı sağlıksız kafalar bıçakla kesmek, ne bileyim, testereyle doğramak gibi şeyleri akıllarına bu tür haberlerle yer ettirebiliyorlar. Şimdiki örneğimizde zaten anlayacaksınız.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Şimdi, burada nasıl delil karartılacak, nasıl boğulduğu, nasıl bidona gömüldüğü, nasıl oldu... Ne isterseniz var yani bundan adam güzel bir “Bak, güzel fikir.” deyip yola çıkabilir yani.

Şimdi, bir başka şiddet:

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Gördüğünüz gibi kadınlar, mağdure teyzemiz yerlerde sürükleniyor, onun haklarını düşünen yok. Gayet WhatsApp hatlarından vermiş. Bazı müzikler, böyle çılgınlarla verilen haberler ama bunlar nasıl verilebilir eğer içimizde birazcık kadınlara ve çocuklara yönelik hassasiyet duyuyorsak? Onlardan da bazı örnekler seçtik, bu haberin hemen arkasından.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Evet, 2 sunum arasındaki etkinin gayet net anlaşıldığını düşünüyorum.

Devam ediyorum.

5’inci maddemiz “Çocuklara örnek ol.” diyerek bir toplama yaptık. Çocuklarımız, medya okuryazarlığında da onlarla ilgili bir çalışma yapıyoruz zaten yeni dönemde. Gerçek ve kurgusal şiddeti anlamakta elbette yaşları itibarıyla zorluk çekebilirler. Bu nedenle, bunların olumsuz etkilerinin dikkate alınmasını istiyoruz hem yapımcılarımızdan hem gazetecilerden, tüm içeriğe dair çalışanlardan.

Ayrıca, hayata, işe ve eve dair sorumlulukların dengeli sunulmasının, kadın-erkek arasındaki iş bölümünü vurgulayan mesajların verilmesinin özellikle küçük yaşlar için önemli olduğunu düşünüyoruz ama yine de önce olumsuzlara bir gidelim.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Şimdi, hemen olumlu örneklerimizi de görelim. Reklamlar da var, en azından fikir olsun diye, herkese bir fikir olması açısından.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Buradan da hemen benim en çok sevdiğim maddeye geçiyoruz, hemen de bunun üstüne geliyor; “Güçlü kadını anlat, kadını güçlü anlat.” Amacımız şu: Bizim için bütün kadınlar güçlü; anne olan, ev kadını olan, çalışan, ampute olan, kadın bizim için ne olursa olsun çok değerli. Kişiliği, kılığı kıyafeti hiçbir önem, farklılık arz etmiyor. O yüzden, biz bütün kadınlarımızın güçlü olduğuna inanıyoruz. Farklı yaş, meslek, kültür, sosyal emek... Bunu artık istediğiniz kadar uzatabilirsiniz. Güçlü ve başarılı karakterler olarak yapımlarda yansıtılmalarını istiyoruz. Bu bir anne olabilir, bir ev kadını olabilir, başarılı bir bilim adamı olabilir, ampute bir kadın sporcu olabilir, voleybol takımımız olabilir ve bu kızlarımızın, bu kadınlarımızın rol model olarak özellikle genç kızlarımızı etkilemesini istiyoruz.

Şimdi önce olumsuzlardan başlayalım.

İlki ceza verdiğimiz bir örnek.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Hemen olumlu örneklerle geçip biraz moralimizi düzeltelim.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Evet, hız yapmayı da iyi park etmeyi de biliriz. Tabii, dikkatli olmamız park edemeyeceğimiz anlamına gelmiyor.

Hemen sonraki 7’nci maddemiz: “Cezayı yayınla, adaleti göster.” Caydırıcılığın artması için biz gazeteci arkadaşlarımızdan rica ettik, elbette kendilerini zorlayan bazı durumlar olabilir ama fıkri takip eksikliğinin olduğu da bir gerçek, benim en azından izlenimim böyle. Yine de kadınlarımız için biz hepsinden caydırıcılığı artan haberlerin sayısının artırılmasını, faile verilen, suçluya verilen cezaların sık sık tekrarlanmasını istiyoruz. Evet, görüyoruz, bunlar öldürüyor, şunu yapıyor, işkence ediyor ama hepsi mi cezasız kalıyor?

Şimdi olumsuzlardan gidelim.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Şimdi, her şeyi böyle sürekli tekrarlırsak yani işte propagandanın en önemli şeyi tekrar biliyorsunuz, “İki sene yatar çıkarım.”ın nasıl bir suçlu zihni, şimdi göreceksiniz, nasıl yerleşmiş o algı.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Bu haberi ben iki hafta önce gördüm ve arkadaşlarım baktı, şimdi duracak galiba, “eş katiline ömür boyu hapis cezası” Konya’da, Doğan Haber Ajansı geçmiş ama biz taradık, mesela bunun haberini bulamadık, hiçbir kanal bu haberi yapmamış.

Şimdi, burada bir ceza var, caydırıcı olabilecek bir ceza var. Bu benim şimdiye kadar taramalarında bulduğum, tamamen tesadüf bir örnek ama baktık ki bunun haberi yok, kimse bu habere itibar etmemiş.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Haber değeri yok gibi, küçücük bir gazete kupürü.

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Şimdi olumlu örneklerimize geçelim.

Burada içimizi sızlatan örnekler var ama yine de hep birlikte bakalım.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Yani cezanın yayınlanmasıyla ilgili, tabii, bir sürü sorunuz olabilir ama burada biz o kızımızın bu suçu işleyenine ceza almasından duyduğu mutluluğu, o duyguyu yansıtmaya çalıştık.

Son maddemizi de “Destek al, destek ver.” olarak belirledik. Burada kamuyu, paydaşlarımızı bu maddenin içinde ortak bir çalışmaya teşvik etmek istedik. Öncelikle, şiddet konusunda uzman görüşleri alınırken psikolog, pedagog, avukat, sosyolog bunların kendi alanlarıyla ilgili yayınlara katılması gerektiğinin önemine inanıyoruz. Bu kapsamda kamunun sağladığı şiddeti önleme ve destek mekanizmalarıyla ilgili haberlerin sıklaştırılmasını istiyoruz. Bunları da taradık ve maalesef istediğimiz kadar -”tekrar” diyoruz ya hani o tekrarla ulaşacak kadar bulamadığımızı üzüntüyle belirtmek istiyorum. Ayrıca, kuruluşların etik kurulu oluşturmalarını da biz öneri olarak bütün yayıncılara sunduk.

Şimdi bunun olumsuz örnekleriyle başlayalım.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Burada ben sorayım: Burada 7 erkek bir arada oturmuşlar, cumhuriyet kadını tartışıyorlar; 6 erkek oturmuş İstanbul Sözleşmesi’ni... E, burada kadın milletvekillerimiz var, onlar nerede? Kadın uzmanlarımız, hukukçularımız nerede? Yani içeriği tartışmıyorum ama bu tür tartışmalarda kadınların orada olmasını istiyoruz ve buna dikkat edilmesini istiyoruz.

Şimdi olumlu örneklerimize geçelim.

(Video gösterimi yapıldı)

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - 8 maddemiz böyle; umarım, izleyiciler olarak bu işte, bu işe gönül vermiş siyasilerimiz olarak bir nebze ne demek istediğimizi anlatabilmişizdir.

Çiğdem Başkanım da Ebubekir Başkanım da son hâlini görmemişti. Dediğim gibi, gittikçe daha içerikleri güçlü hâle getirmeye çalışıyoruz.

Hepinize dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Deniz Hanım, çok teşekkür ediyoruz.

İçerik oldukça zenginleşmiş, çok da iyi olmuş. Tabii, üst üste -burada da bir kez daha görmüş olduk- olumsuz örnekleri izlemek gerçekten tahammül edilemez bir hâle sokuyor insanın ruh hâlini de. Dolayısıyla bir nevi aslında onu da tecrübe etmiş olduk.

Olumsuz örnekler ile olumlu örnekler arasındaki 180 derece farkı da çok net bir şekilde gördük. Dolayısıyla, medyanın dönüştürücü gücünü bir kez daha olumlu ve olumsuz örnekler üzerinden anlattınız. Ve tabii, çok önemli, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun bu etik ilkeleri, özellikle medya mensuplarında duyarlılık oluşturmak ve bu noktada bir zemin hazırlamak açısından çok önemli.

En son Sakarya’da yaptığımız toplantıdan sonra, geçenlerde, bizzat aslında kendi şehrimizde de yaşadık; bir şiddet vakası oldu. Bazı yayın kuruluşları haberi yaptıktan sonra tekrar düzeltmeye gittiler ve açıklama yaptılar, dediler ki: “Yazdığımız ilk metin kadına yönelik şiddetle mücadele etik kurallarına uygun değildi, revize ederek bu şekilde yazıyoruz.” Dolayısıyla aslında böylelikle öğretici görevinizi de yerine getirmiş oluyorsunuz; çok teşekkür ediyoruz. Ben hem bir hemcinsim olarak başta size çok teşekkür etmek istiyorum; bu imkânı oluşturan, bu hassasiyeti oluşturan sizlere de bu çalışma alanını oluşturan değerli RTÜK Başkanımız Sayın Ebubekir Şahin’e de hassaten çok teşekkür ediyorum.

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A.- Görüşmeler

1.- RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin ve RTÜK Üyesi Deniz Güçer tarafından yapılan sunumlara ilişkin görüşme

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Şimdi, sözü milletvekillerimize vereceğiz; eminim size sormak istedikleri bir çok soruları vardır. Sayın vekillerimize söz verdikten sonra topluca, en sonunda size cevaplamak üzere vakit vereceğiz Değerli Başkanım.

Evet, ilk soru hemşehrinizden.

Buyurun Ayça Hanım.

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Sayın Başkan, hoş geldiniz.

Bir süre önce Sakarya’da yaptığınız, aynı konuyu içeren, üniversitemiz ve baromuzun birlikteliğiyle hazırlanan programa Sakaryalı vekiller olarak, kadın vekiller olarak katılmıştık. Fakat burada, oradan farklı olarak, Meclis çatısı altında bulunmanın da bir farklılığıyla daha farklı sorular sormak istiyorum size.

Her zaman bazı kurumlar siyasetin etkisinde kalmışlardır; bu, bir noktaya kadar doğal karşılanabilir, RTÜK de bunlardan biri bence. Fakat bugün RTÜK siyasetin etkisinden çok, sanki kontrolü altındaymış gibi geliyor bana. Bütün muhalif kanallara vermiş olduğunuz cezaların oranlarına bakıldığında zaman -rakamlarını vermek istemiyorum, muhakkak hepiniz, herkes biliyordur bunu- en güzel örneklerini

görebiliriz bu söylediğimin doğruluğunu. Dolayısıyla ben üzülererek söylüyorum, objektifliğinizi sorguluyorum. Dolayısıyla bu objektifliğin kadın konusunda da “Acaba aynı ayrımcılık olacak mı?” diye bir kaygı içerisindeyim. Örneğin, bugün verdiğiniz örneklerde kendisini kolluk gücü zanneden, neredeyse ahlaken bile sorgulanması gereken gündüz kuşağı kadın programlarından hiç örnek yok; bir tane bile kötü örnek koymamışsınız. Bildiğim kadarıyla, Sakarya’da da konuştuğumuz zaman “Para cezası veriyoruz, para cezalarını ödüyorlar, sonra tekrar başlıyorlar.” gibi bir cevabınız olmuştu yanlış hatırlamıyorsam. Oysa, istediğiniz zaman kendinizde bu gücü görüyorsunuz, yapıyorsunuz; istediğiniz kanalları anında kapatabiliyorsunuz. Bence ahlaken sorgulanması gereken ve hiç de örnek teşkil etmeyen gündüz kuşağı kadın programlarına neden bu kapatma cezalarını uyguluyorsunuz?

Artı bir şey daha soracağım: Örneğin kurulunuza, RTÜK’e rapor gelip de “Bunda cezaya gerek yoktur.” diye cevap verdiğiniz bir rapor var mıdır?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Başkanım, soruların sonunda sizden cevap alıyor olacağız.

Buyurun Sayın Vekilim.

ALİYE COŞAR (Antalya) - Teşekkür ediyorum öncelikle sunumlarınız için.

Benim de -Ayça Vekilimle ayrı ayrı soru hazırladık ama- sorum aynı şekilde gündüz programlarıyla ilgili, ben de onu sormak istiyorum. Günümüzde en yaygın ve etkili iletişim aracı Türkiye’de televizyondur. Öncelikle gündüz kuşağı programlarına değinmek istiyorum. İçeriklerinde toplumsal mesaj içermeyen, nefret ve şiddet içeren bu gündüz kuşağı programlarıyla ilgili toplumda ciddi rahatsızlıklar var. RTÜK’e de bununla ilgili şikâyetlerin olduğunu da biliyoruz. RTÜK’e bu gündüz programlarıyla ilgili şikâyet oranları nedir? Bu programlarla ilgili herhangi bir çalışmanız var mı? Toplumda da etkisi oranı yüksek olduğuyla ilgili de verilen cezaları yeterli buluyor musunuz? Çünkü aynı konuya Ayça Vekilim de değindi; muhalif kanallara gelince ceza üstüne ceza yağıyor ama biz, gündüz kuşağı programlarına, toplumu olumsuz bir şekilde etkileyen gündüz kuşağı programlarına verilen cezaları yeterli bulmuyoruz.

Tekrar, ikinci bir sorum: RTÜK’ün kadın örgütleriyle ilgili bir iş birliği programı var mıdır? Sadece KADES’le ilgili burada bir iş birliği var; onun dışında toplumu hâlâ etkileyen, iletişim olarak televizyonların hâlen etkin olduğu bu dönemde sadece bir kadın örgütüyle iş birliğini yeterli bulmuyorum. Toplumsal cinsiyet rollerini içeren farkındalık programlarıyla ilgili de daha farklı kadın örgütleriyle çalışmayı düşünüyor musunuz? Bu kadın örgütleriyle, daha farklı kadın örgütleriyle çalışmayı, sayısını da artırmayı düşünüyor musunuz? Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Vekilim, teşekkür ediyoruz.

Şebnem Hanım, buyurunuz.

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanımız, Üyemiz ve değerli arkadaşlarımıza çalışmalarından ve sunumlarından ötürü teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, benim de Okan arkadaşımız gibi burada gazetecilikten gelen milletvekili ve Komisyon üyesi olarak bir farkımız var ve sunumla biraz daha ilintiliyiz. O yüzden, müsaade ederseniz ben biraz kendi tecrübelerimden de birkaç cümle söylemek isterim. Otuz yıl sadece gazetecilik yapmış, muhabirlikten genel yayın yönetmenliğine kadar bu mesleğin her aşamasında bulunmuş bir arkadaşınız olarak bugün burada bulunuyorum. Öncelikle Deniz Hanım’ın yaptığı sunumdaki medyada kadına yönelik şiddete ilişkin etik ilkelerle ilgili çalışmayı çok değerli buluyorum. Ben de gazetecilik dönemimde, yöneticilik dönemimde ve Radyo Televizyon Gazetecileri Derneği Başkanlığı da yapmış bir arkadaşınız olarak o dönemde de bu tür çalışmaları özellikle yapmaya çalışmış bir kadın gazeteci... Aslında bu sözü de çok sevmiyorum, nasıl ki “kadın milletvekili” sözünü sevmediğim gibi ama masanın bu tarafına geçince maalesef sahadakinden daha farklı bir farkındalık yaratma gereği duyduğumuz için de bu ifadeyi kullanmak durumunda da hissediyorum. Gazeteciliği cinsiyetsiz bir meslek olarak on beş yıl sahada gazetecilik yapıp daha sonra yöneticilik kısmına geçmiş biri olarak bunun, kadın gazeteci olmanın farkını ve farkındalığını çokça dile getirmek zorunda hissetmiş bir gazeteci olarak söylüyorum. Bugün de siyasette bunu dillendirmeye çalışıyorum açıkçası.

Kendi yaşadığım bir iki örneği müsaadenizle verip daha sonra sorumu sorup müsaade isteyeceğim. Dili çok önemsiyorum, sunumda da bunu belirledik; medyada kullanılan dil gerçekten çok önemli, kıymetli. Bir gün yazı işleri toplantısında arkadaşlarla bir haberi değerlendirirken “çocuk gelin” ifadesini doğru bulmadığımı söyledim genel yayın yönetmeni olarak ve arkadaşlar “Ne diyeceğiz o zaman?” dediler, dedim ki “küçük yaşta zorla evlendirilen kız çocukları” ifadesini kullanacağız. Çünkü her kullanıldığında bir kez daha bu işin nasıl bir iş olduğunu, nasıl kötü bir şey olduğunu bir tokat gibi hatırlatalım bizi okuyan, dinleyen insanlara, dedi ki arkadaşlar hatta “Ama ya Şebnem Hanım, bu çok uzun yani bizim hani haberimiz de fazla.” “Ben size 2 sütun daha açarım, sorun değil, siz o ifadeyi kullanacaksınız sürekli.” dedim. Çünkü “çocuk” ve “gelin” ifadesi aslında tek başına baktığınızda en masum iki kelime ama yan yana kullandığınız zamanki anlamının ne kadar kötü bir anlam ifade ettiğini ve biz bunu, iki masum ifadeyi böyle kullanarak aslında bu kötü anlamı normalleştirme noktasında istemeyerek ya da bilmeyerek buna hizmet edebileceğimizi hatırlatmak istedim. Yine, aynı şekilde, bir gün yine sporla ilgili, futbolla ilgili “seyircisiz maç” ifadesini doğru bulmadığımı söyledim. Bundan sonra “seyircisiz maç” demeyeceğiz, “çocuk ve kadınların izlediği maç” diyeceğiz çünkü erkeğin gitmediği maçı “seyircisiz maç” ifadesiyle ifade ediyoruz. Bakın, bunu bir kadın olarak ben fark ettim ve bunu söylediğim zaman arkadaşlarım dediler ki “Ya evet, doğru söylüyorsunuz, seyircisiz değil ki aslında o maç.” Kadın ve çocuk gidebiliyor ama erkek gitmediği için biz bunu ifade ederken “seyircisiz maç” ifadesini kullanabiliyoruz, o yüzden hiçleştirme... Bakın, yine istemeyerek ya da bilmeyerek biz kadını ve çocuğu hiçleştiriyoruz aslında ve bir noktadan sonra da normalleştirmeye aracılık etmiş gibi oluyoruz. Bu yüzden de bu ifadenin kullanılmaması gerektiği ve “kadınların ve çocukların izlediği maç” şeklinde bunun kullanılmasını arkadaşlarıma söylemiştim ve benim yayın yönetmenliği yaptığım dokuz yıl boyunca yönettiğim televizyon ve gazetelerde hep bu ifadeler

kullanıldı. O yüzden, aslında hani bu 2 örneği özellikle vermek istedim çünkü masanın bu tarafında ve karar verici noktasında bir kadın oturduğu zaman bunu fark edebiliyor yani erkek bunu fark etmeyebilir. Bunu kötü niyetle de söylemiyorum. Buna sadece işte algıda seçicilik mi dersiniz, farkındalığın daha farklı ifadesi mi dersiniz... Kadın ne kadar karar verici noktadaysa bu ister medyada olsun ister siyasette olsun ister bürokraside, özel sektörde, nerede olursa olsun, sivil toplumda ben olayın çok daha farklı farkındalıklarla, özellikle kadın lehine... Hani dediğim gibi “kadın-erkek” diye ayırmak yerine aslında bir insanlık sorunu ya da insani bir konu olduğunu düşünen biri olarak söylüyorum. İnşallah, sayıların da artmasını diliyorum.

Bugün biraz daha fazlayız, medyada kadın sayısı fazla belki ama yönetici konumunda istenilen yerde değil, inşallah sayıları da artacak. Dediğim gibi, yapılan çalışmayı çok kıymetli buldum ama belki bunu medyadaki yönetici ve çalışan arkadaşlarımızın daha farkındalığının artması adına, bir akademi kurulması noktasında Sayın Başkanım, belki sizler Radyo ve Televizyon Üst Kurulu olarak öncü ve önder olabilirsiniz. Yani neticede yönetici arkadaşlarla, patronaj konumundakilerle daha fazla birlikte olma imkânınız oluyor. Bu noktada benim böyle bir soru değil ama bir talebim olur. O noktada da milletvekili olarak, siyasetçi olarak bizlerin de ne tür katkısı olacaksa da bu anlamda buna hazır olduğumuzu da söylemek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Şebnem Vekilime çok teşekkür ediyorum, çok önemli konuların altını çizdi.

Tabii, RTÜK’te az önceki sayısal ifadelerden gördüğümüz kadarıyla kadın yönetici sayısı oldukça yüksek. Bu, RTÜK’ün de hassasiyetini daha farklılaştırmış. İnşallah özel sektörde de aynısı olur diye umut ediyoruz.

Evet, buyurun Türkan Vekilim.

TÜRKAN ELÇİ (İstanbul) - Değerli misafirlerimiz, hoş geldiniz diyoruz. Sizleri ağırlamaktan mutluluk duyduğumuzu da dile getirmek isteriz. Ayrıca, arkadaşımıza sunumu için teşekkür etmek isterim.

Benim daha önce, gelmeden önce hazırlamış olduğum sorularla ilgili kafama takılan birden fazla soruya cevap verdiniz orada aslında. Özellikle “O dilin oluşturulması konusunda, yayınların o dilinin değiştirilmesi konusunda projeleriniz var mı?” şeklinde soru soracaktım. Fakat şu anda gördüğüm kadarıyla o hassasiyetle siz de üzerinde durabilmektesiniz. Benim şu anda yani genel olarak RTÜK’le ilgili soracağım birkaç soruyu size arz etmek isterim: Bildiğimiz gibi, RTÜK, alanında kendisine uygun yani geliştirmiş olduğu bir denetleme mekanizmasına sahip. O denetleme mekanizmalarından biri de uzman denetleme mekanizmasıdır. Uzman denetleme mekanizmasının da kendi içinde sürekli bir rotasyona, üç ayda bir rotasyona tabi tutulma gibi bir özelliği var. Fakat benim bildiğim kadarıyla -eğer yanıyorsam siz o konuda beni uyarırsınız- uzun bir süreden beridir o rotasyonunun, üç ayda bir rotasyonun yapılmadığını biliyorum. Eğer o rotasyonun yapılmamasından kaynaklı -beraberinde getireceği hâliyle farklı- sizin de tahmin edersiniz ki farklı farklı boyutları olan, beraberinde dezavantajlı bir duruma geçebileceği yönünde de birtakım kuşkularımız var; bu, benim 1’inci sorum.

Ayrıca, merak ettiğim sorulardan biri de RTÜK’ün kendi yapmış olduğu faaliyet raporunu belli bir aralıkla sürekli yayınlama ve kamuya açık bir şekilde kamuyu bilgilendirme yönünde çalışan bir mekanizması var. Ama burada da yine de eğer yanıyorsam, burada da siz beni tekrardan bir aydınlatırsanız, bu sorumu... 2022’den şu ana kadar faaliyet raporunun yayınlanmadığı yönünde bir bilgiye sahibim. 2022’den sonra yayınlanan bir raporunuz var mı? Kamunun istifade edebileceği veya bizlerin istifade edebileceği faaliyet raporu alanı var mıdır?

Teşekkür ediyorum. Çok sağ olun. İyi çalışmalar

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Türkan Hanım, biz çok teşekkür ediyoruz.

Evet, Ayhan Bey, buyurunuz.

AYHAN SALMAN (Bursa) - Efendim, öncelikle, tabii, hem Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanımıza, ekibine sunumlarından dolayı teşekkür ediyorum. Başkanımıza da teşekkür ediyorum bu vesileyle bizleri bir araya getirdiği için.

Gerçi kısmen değinildi ama ben de genel olarak televizyonlardaki dilin, tavır ve tutumların biraz daha bizim değerlerimize uygun olması gerektiğini düşünüyorum. Yani kısmen kadın programlarında da dizilerde de haberlerdeki yapının da bir miktar daha sıkı denetlenmesini... Tabii, sosyal medyanın olduğu bir yerde sadece televizyonlarla, sadece basınla belki bunu engelleme şansımız yok yani maalesef oradaki dil de oradaki tavır ve tutumlar da daha kontrolsüz bir şekilde ilerliyor. Ama tabii, özellikle gündüz programlarında bir miktar daha bu süreçlerin takip edilmesi ve dilin de biraz daha sağlıklı hâle getirilmesinin ben de uygun olacağı kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Vekilim, katkılarınıza çok teşekkür ediyoruz.

Sema Vekilim, buyurunuz.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Ben de Sayın Başkana ve ekibine sunumları için teşekkür ediyorum Komisyonumuzu bilgilendirmeye değer buldukları için.

Daha önce “evlilik programları”ydı; sizlerin müdahalesiyle ismi -biraz da format değişikliğiyle- “gündüz programları”na dönüştü, “gündüz kuşağı” denildi ama daha fazla masumlaşmadı bu programlar; aslında bir anlamıyla böyle skandallar kuşağı gibi bir şey. Ben de geçtiğimiz yıl, tam bundan bir yıl önce bu konuyla alakalı Meclise bir önerge sunmuştum. Umarım burada şikâyetçi olan iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız destek vermiştir o gün ama yine de yetmemiştir belki sayımız.

Evet, bir süre önce bir açıklama yaptı RTÜK Başkanımız -ben de yine kendisine medya üzerinden teşekkür ettim- bu konuyu çalıştığını ve kanallara bir yaptırım getireceğini deklare etmesi üzerine. Az önceki konuşmasında da kanallara, yayın ilkesiyle alakalı yani bu konularla alakalı yayın ilkelerini hatırlattıklarını söyledi Sayın Başkanımız. Şimdi, artık ciddi bir toplumsal ifsat projesi gibi bir şey bu programlar. Bu hatırlatmanın sonucu nereye varır yani buradaki yaptırımınız ne olur, biz burada neyi umut ederek bekleyelim Sayın Başkanım?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Vekilimize çok teşekkür ediyoruz.

Buyurun Serap Vekilim.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Sayın Başkanım, öncelikle sizleri ve ekibinizi ağırlamaktan büyük mutluluk duyuyoruz; hoş geldiniz. Sunumunuz için de teşekkür ederiz.

Ben kısaca şöyle bir konuya değinmek istiyorum. Ben avukatım, bir hukukçu olarak, şimdi, bazı haberlerdeki olumsuzlardan bahsetmek istiyorum; olumlular da tabii ki mutlaka var. Şimdi, bazen haberi izliyorum, orada diyor ki: “Serbest bırakıldı. Şunu şunu yaptı, tahliye oldu.” Şimdi, o dosyanın özeline bilmeden, işte, orada bilirkişi raporu mu var, bir kusur durumu mu var; bu konularda bilgi sahibi olmadan orada tamamıyla bir yorum yapılıyor ve buna yönelik de tabii, halkımız yanlış şeye kapılabilir; işte, hâkimi suçlayabiliyor, adalete olan güvende belki sıkıntı yaşayabiliyor. Dosyanın gerçeğini bilmeden, dosyanın içeriğini bilmeden çünkü her dosya kendine özgü... Ben dinlediğim zaman bazen diyorum ki: Gözaltı süresi dolmuştur, bir rapor vardır, tahliyesi çok normal olabilir. Bu nedenle, bu konularda ben haber yapan kurumların daha hassas davranması gerektiğini düşünüyorum çünkü bu önemli bir husus, “adalet” çok önemli bir kavram hepimiz için. Bunun böyle çok kolay bir şekilde zedelenmesine müsaade etmemeliyiz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Çok teşekkürler Serap Vekilim.

Buyurunuz lütfen Sayın Vekilim.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Hoş geldiniz Sayın Başkan, Deniz Hanım.

Sunum için çok teşekkür ederim. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu değil, muhalif sesleri, toplumsal muhalefeti susturma kurulu olarak çalışıyorsunuz. Sunum yine de fena değildi, çabanız takdire şayan.

Ama benim birkaç sorum var kamu spotlarıyla ilgili.

Birincisi, bu vajinal doğumla ilgili aslında yayınlanan bir kamu spotu var. Bununla ilgili olarak; bir, kadınları anneliği ve doğum yapma şekli üzerinden ayırtıran bir dil kullanılmış bu spotlarda. Bir de “normal doğum” tanımı bile zaten tıbbi değil. Buna tabii ki doktorlar, hekimler karar verirler kadınların nasıl doğum yapacağına yani bu kamu spotunun kendisinin şiddet içeren, ayırtıcı bir spot olduğunu düşünüyorum ve bunun olmaması gerektiğini düşünüyorum.

Bir diğer kamu spotu da şu: LGBTİ+’ları hedef gösteren spotlar yayınlanıyor. Yani Ceza Kanunu’na göre, tabii ki suç içeren, açıktan nefret ve ayrımcılık söylemi kullanılan birtakım kamu spotları bunlar. Bunlarla ilgili ne diyeceksiniz?

Bir de geçen sene Kadına Karşı Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü’nde, İrfan Değirmenci’nin Halk TV’deki programına ceza verildi, o günkü programla ilgili olarak çünkü o gün Esmeray’ın katıldığı bir programdı ve -detayları verebilirim- “LGBTİ+ çocuklar da şu an çok seviniyorlardı beni de ekranda gördükleri için.” dediği için ceza vermişsiniz. İki buçuk saat süren programdan, farklı görüş ve farklı yaşlarda toplum kesimlerinden gelen kadınların kendilerini ifade ettikleri bir programdan bahsediyorum. Dolayısıyla, sizi rahatsız eden neydi bu programla ilgili olarak? Bunu soruyorum.

Bir diğer mesele, TRT’nin çektiği bir belgesel... Bu belgeselin reklamını yapıyorsunuz Kurul olarak. Bu belgesel de yine LGBTİ+’ları hedef gösteren bir içerik taşıyor. Yine bunu da sormak istiyorum. Belgeselin ismi de “True Colors” sanırım. Yani bununla ilgili yapılmış birtakım açıklamalar var Başkan Yardımcılarınız tarafından. Bunu da sormak istiyorum.

Bir diğer konu da yine kamu spotu olarak dönen Saraçhane mitingi var mesela. Aslında tamamen nefret içerikli, toplumun bir kesimine ayrımcılık ve nefreti normal gösteren, normalleştiren içerikler taşıyan kamu spotları bunlar; dil olarak da öyle.

Bir de sunumda şöyle bir eksiklik vardı: Bunu Sevgili Deniz Hanım, mesela siz sunumu yaparken -sizin için söylemiyorum, baktığım şeylerde- mesela hâlâ kadınlardan, çocuklardan söz ederken kullanılan dilde aidiyet yani kadını nesneleştiren bir ifade kullanılıyor; “kadınlarımız” demek mesela, kadını, eşit olmayan, ikincil gösteren, nesneleştiren bir kavramdır. O aidiyet eki gerçekten şey... Yani dil çok önemlidir -Şebnem Hanım da ifade etti- kurduğumuz dil çok önemli yani toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili asıl mesajları verirken dile de çok önem vermemiz gerekiyor. “Çocuklarımız” yani onları sadece kendimize ait birtakım nesneler hâline dönüştürüyoruz böylece.

Bir de 6284’le ilgili hiç kamu spotu yok. Yani tamam, evet, programlarla insanlar belki birtakım mesajlar alıyorlar ama neden 6284’te kadınların, tedbir kararlarına veya diğer o 6284’teki haklarına dair hazırlanmış kamu spotları yok. Bunu da sormak istiyorum ya da buna dair bir hazırlık var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Vekilim, teşekkür ediyoruz.

Ayşe Vekilim, buyurunuz.

AYŞE BÖHÜRLER (Kayseri) - Başkanım, Deniz Hanım ve Deniz Bey; hepinize hoş geldiniz diyorum,

Başkanım, bütün bu çalışmalara ilaveten bir mizojinik yani kadın karşıtı dilin böyle -ne diyelim- dar yollara girmiş hâli var; kadın nefretini pompalayan bir dil. Bu, böyle çok bariz, çok açık bir slogana dönüşmüyor ama böyle diyaloglarda hissedilen bir taraf var. Ben, bu cezalar oluşturulurken mizojinik, kadın karşıtı dile dair de bir dikkat ve hassasiyetin medya mensuplarından talep edilebileceğini, bunu sizin çalışmalarınızın arasına koyabileceğimizi düşünüyorum. Bunun içinde atasözleri de oluyor, ön yargılar da oluyor, sahneler de oluyor. Bu, sadece bize özgü bir şey değil yani zaten kelime de Yunanca; tüm dünyanın karşı karşıya kaldığı bir tutum ne yazık ki.

Diğer taraftan, 3 tane şeyimiz var: Haber, gerçek olaya dayalı; kurgu, dizi ve “reality” şov; 3 unsur. Bu 3 unsurun içinde kadınların en az izlediği haber yani reyting ve diğer ölçümlere baktığımızda; “reality” şov ikinci en çok izlenen ve kurgu da diğeri. Burada biz mesajı

kadınlara veriyoruz; evet, kendileri şiddete maruz kaldıklarında ne yapmaları gerektiğine dair bir mesaj veriyoruz ama haberleri erkeklerin izlediği, daha çok izlediği programların içine -bunun içine spor vesaire de dâhil- erkeklere yönelik mesaj verme konusunu işleyebilir misiniz, bunu bir not olarak iletilebilir misiniz diye düşündüm.

Bir diğeri, kadına şiddetin bir pornografik tarafı var yani bazı hasta ruhlular bu pornografiden cesaret alıyor veya bunu bir taklide de yönelebiliyor. Kadına şiddet meselesinin bu pornografik resmini de gözeterek, bu meseleye, ben, bir anlatım ve detay; cinayetin detayları, olayın detayları, bunların anlatımına dair bir sınırlama getirilmesi gerektiğini düşünüyorum hem toplum ruh sağlığı hem olayın hasta ruhlular tarafından taklit edilme örnekliliğini görmek için. Mesela, geçenlerde bir haber vardı; kafese koymuşlar bir kadıncağızı, Beyoğlu'nda bir yer basılıyor, emniyet güçlerinin yakaladığı bir olay ve 250 liraya kırbaçlatıyorlar. Şimdi, yani insanın aklının, muhayyilesinin alamayacağı bir şey. Bu, evet, emniyetin içinde oluyor ama burada ya bu böyle çok kötü bir şeyle verilmeli yani bu bir vahşet, bu bir şey, bu insanlık dışı gibi. Biraz bu tarz konulara da böyle ara haberlere de; sadece ölüm, cinayet falan değil, bu konularda da bir dikkatin olması gerektiğine inanıyorum.

Bir de son şey uzatmadan, kadınların yani ben medya tarafında otuz yıl çalışmış birisiyim, medyanın birçok kademesinde yönetici olarak, vesaire... Medyaya çok söz geçmez çünkü yeri gelir onun karşılığı reklamda çok yüksektir, sizin vereceğiniz cezayı göze alırlar ve yaparlar yani hani burada önemli olan o reyting yarışı ve daha çok reklam almak çünkü o sistem onun üzerine ve kapitalist ekonomi, liberal yatırım ve kimsenin tabii ki müteşebbis olma hakkı da engellenemez. Hani bunlar apayrı konular ama belli sınırlar, belli uyarılar, toplum tarafından örnek kabul edilen; mesela, bir çevre dostu televizyon gibi bir kadın dostu kanal şeyi verebiliriz. Yani bu ödüllendirmelerin muhabirler, haberler, programlar bazında bunların da teşvik edici olacağını düşünüyorum. Ben, tabii, kendi medya şeyime baktığımda, çok şey değişti yani yirmi beş otuz yıl öncesinden şu anda medya dilinin kadın lehine çok iyiye gittiğini söyleyebiliriz. Çok çok önemli değişiklikler oldu; burada hepimizin katkısının da payı büyük. Şiddet konusunda bir bilinç oluştu ama elbette daha iyisi de yapılabilir.

Bir de rol modeli olarak hep hanımağalar ve şirket patronu kadınlar yerine gerçek hayattan, sıcak hayattan yani sıradan, aslında rol model kadınların teşvik edilmesini de önemli buluyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Ayşe Vekilim, katkılarınıza teşekkür ediyoruz.

Fatma Vekilim, buyurunuz.

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tekrar sizlere de çok teşekkür ediyorum. RTÜK Başkanımızla da Bakan Yardımcılığı döneminde Aile Bakanlığımızda çok güzel çalışmalara imza attık; o gün adına da çok teşekkür ediyorum.

Başkanım, şimdi, kendi yaşadığım bir tecrübeden referansla bir şey söyleyeceğim. Şimdi, Mardin Sultan Şeyhmus'ta bir evi ziyaret ettim; televizyonda Kuzey Irak'tan yayınlanan bir televizyon kanalı mütemadiyen Türkiye'deki hem iktidar partisi adına hem Cumhurbaşkanımız adına inanılmaz korkunç, terörize edecek bir söylem içerisinde; bir program yöneticisi ekranda işte, Kürtçe bir dille müthiş bir şey sergiliyorlardı. Şimdi, bizim bu uluslararası yayınlar konusunda RTÜK olarak Radyo Televizyon Kurulu olarak iş birliği... Veya sadece siyasi bir parti aleyhine ya da lehine değil, farklı yayınlar da var; çocuk psikolojisini etkileyen, kadın olsun, birçok alanda uluslararası televizyon kanalları... Netice itibarıyla artık dijital bir dönemdeyiz, sınırlama sadece Türkiye'deki yayınlanan kanallar üzerinden değerlendirilmemeli yani bugün bütün uluslararası televizyonlarda da buna yönelik birçok etken var. Orada tabii ki sadece Türkiye'ye yönelik bir saldırı vardı korkunç bir şekilde. Buna yönelik ortak bir denetim mekanizması ya da ortak bir çalışmanın içerisinde miyiz, bunu merak ettim.

Teşekkür edeyim.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Teşekkür ediyoruz.

Son olarak, Komisyon üyesi milletvekillerimizden başka söz almak isteyen vekilimiz yoksa misafir Milletvekilimiz Okan Bey'e sözünü veriyor olacağım.

Buyurunuz.

OKAN KONURALP (Ankara) - Çok teşekkür ederim; ev sahipliğiniz için de teşekkür ederim.

Yaklaşık üç yıl boyunca üyesi olduğum Radyo Televizyon Üst Kurulunun Değerli Başkanına ve gazetecilik mesleğinde de tatlı sert bir rekabet içerisinde olduğum, ardından da Radyo Televizyon Üst Kurulunda birlikte görev yaptığım Deniz Hanım'a da Sayın Gök'e de hoş geldiniz diyorum.

Radyo Televizyon Üst Kurulunun bugünkü hâlinin ne olduğuna ilişkin tartışmalara, iddialara ya da gerçeklere girecek değilim. Belki o konuya Sayın RTÜK Başkanı gelecek hafta Kültür Bakanlığı bütçesi kapsamında Plan Bütçeye geldiği sırada bunları daha detaylı, kendisiyle paylaşma veya tartışma imkânımız olacak. Dolayısıyla ben bu toplantının bir misafiri olarak daha çok bugünkü konuda, gündemde kalmak istiyorum.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Burada da sorabilirsiniz efendim.

OKAN KONURALP (Ankara) - Dediğim gibi, Radyo Televizyon Üst Kurulunun bugünkü tavrı, yaklaşımı kamuoyunda da tartışma yaratacak düzeyde bir tarafa doğru meylenmiş, bir tarafın da negatif pozisyonunda gelişen bir şey ama önemli değil yani bunu daha sonra da tartışırız.

Bugün neden bu konuda kalmak istiyorum. Ben de çok fazla sözü uzatmadan, Radyo Televizyon Üst Kurulunun bir toplantısında bir diziyle ilgili bir dosya kararı gelmişti, bir yaptırım ihtimali vardı. Orada bir şiddet görüntüsü var, kadına yönelik bir şiddet görüntüsü var. Yalnızca dizinin o sahnesine baktığımızda bir cezai yaptırımı gerektirebilecek bir şey fakat dizinin devamında hatta bölümün devamında

kadına yönelik şiddeti olumsuzlayan ve oradan kadına yönelik şiddeti kadın lehine pozisyonlandıran bir senaryoya evriliyordu. Tam da bu noktada bir tartışma yarattık; ya, kadına yönelik şiddete yönelik eleştiren pozisyon, engelleyici, önleyici pozisyon nasıl bir dil ve üslupla ekrana getirilmeli ki örneğin bu bir cezai yaptırım konusu olmamalı. İşte o yaklaşık iki yıl, iki buçuk yıl önceki bir tartışmanın sonucunda, Sayın Üyemiz, Sevgili Deniz'in Başkanlığında geçen bir sürecin gelmiş olduğu noktanın bir ürünüdür bu. Ben bu noktada çok değerli buluyorum, bazı şeyler yavaş olabiliyor, ilerleyebiliyor ama gelinen nokta bence çok değerli. Bu, tabii ki zaman içerisinde daha da genişleyecek ve kökleştirilecektir. Nasıl ki “‘Hanım’ demeyin, ‘bayan’ demeyin, ‘kadın’ deyin.” noktasından artık gerçekten “kadın” denilen bir noktaya geldik. “Kadınlarımız” kavramını, ifadesini kullananların da sayısı oldukça azaldı; umarım, yakın bir zamanda o da kalmaz; kadın kadındır. Bazen, zaman zaman muhalefet sıralarından sadece bu kavramların kullanılış şekli üzerinden bile birtakım tatlı sert atışmalarımız oluyor ama görüyorum ki Parlamentonun bile ağırlıklı çoğunluğu “kadın” kavramını artık kabullenmiş ve içselleştirmiş bir durumda, diline yansıtılmış durumda; bu çok değerli. Bu noktada, dediğim gibi “kadınlarımız” kavramını da bir an önce dilimizden uzaklaştırmamız lazım.

Son sözüm şu olsun; bunun, nihayetinde bu 8 maddenin tüm yayıncı kuruluşlar tarafından bir mutabakatla uygulanabilir hâle getirilmesidir değerli olan, bu metinde kaldığı zaman ve bu yayıncı kuruluşlar tarafından bir ilke kararıyla bütün yayınlarına sirayet ettirilmediği zaman raflardaki yerini alma tehlikesiyle karşı karşıya. Umarım, bu noktada Radyo Televizyon Üst Kurulu bizzat altında imzası olan bu metne sahip çıkar, sahip çıkılması konusunda yaptırım olanaklarını kullanır. Dolayısıyla, hiçbir kanal bir nedenden dolayı Hükümet yanında ya da karşısında almış olduğu pozisyon üzerinden değerlendirilmeksizin, bu ilkelere hangi yayıncı kuruluş uymuyorsa, uymama konusunda hangi yayıncı kuruluş kararlılık gösteriyorsa o yayıncı kuruluşa yönelik gerekli yaptırımlar uygulanır.

Hâliyle, ben, bir nedenden dolayı, başında kısmen parçası olduğum bu sürecin gelmiş olduğu noktadan duyduğu memnuniyeti ifade etmek istiyorum.

Son sözüm de şu olsun: Plan Bütçede görüşürüz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Son sözü Kıymetli Vekilimize verelim.

Buyurunuz lütfen.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Öncelikle özür dilemek istiyorum, bir heyeti karşılamak durumunda kaldım; geç kaldım ve sunumu da izleyemedim, kusura bakmayın.

Hoş geldiniz diyorum sizlere de.

Ben, aslında bu “kadınlarımız” a takılmanıza takıldım yani. Şöyle: Benim -Allah bağışlarsa- bir kızım var ve kızımı ifade ederken “kızım” diyorum ve o kadar büyük bir gururla ve o kadar büyük bir sevgiyle diyorum ki yani “kadınlarımız” demek, aslında onları sahiplenmek ve de bir kadın olarak da onlarla yüreğimizin bir olduğunu ifade ettiğimizi düşünüyorum ve bu beni mutlu ediyor aslında, o “-mız” eki beni gerçekten mutlu eden bir şey çünkü olaya sahip çıkmak gibi geliyor bana ya da kadınlarla aynı vicdani beraberliği ya da yürekte bir beraberliği ifade eden bir söylem gibi geliyor bana. O yüzden, ona takılmanız... Hani Genel Kurulda da sürekli ifade ediliyor, bu bana çok... “Yanlış” demeyelim, tabii, herkesin fikrine de saygı duyuyorum ama aslında bizim olaylara tepkimizi belirleyen, zihinsel olarak kafamızda oluşturduğumuz olgu. Tabii ki siz o olguyla bakıyorsunuz ama ben bu olguyla bakıyorum yani beni şaşırtıyor gerçekten sizin bu söylemleri sürekli dile getirmeniz, Genel Kurulda da ifade etmeniz. Buna yanlış demiyorum ama katılmıyorum gerçekten.

İkincisi de tabii, Türk toplumu olarak, toplumun birincil, en esaslı birimi olan aileyi korumak, aileye sahip çıkmak, aile mefhumunu ön plana çıkarmak, aslında bizim belki de şu anda yaşadığımız olaylardan çıkarımda bulunacağımız en önemli şey yani aile çok önemli. Aile içerisinde, huzur içerisinde büyüyen çocuk, vatani için de milleti için de örnek bir kişiliği temsil ediyor. O yüzden, aile çok çok önemli, aileyle ilgili yapılan kamu spotları da bence önemli yani büyük değer. Onun için teşekkür ediyorum.

Tabii, kadın programlarına gelince: Evet, yani hepimiz aynı duyguyu paylaşıyoruz. Bir kadın olarak şunu da araştırmak gerekiyor diye düşünüyorum: Yani kadına şiddeti, çocukla ilgili o istismarları sürekli gündeme getirmek acaba toplumu iyileştiriyor mu, daha da kötüleştiriyor mu? Çünkü şöyle bir şey de var: Tabii, hepimiz belli düzeyde eğitim almış, belli bir kültüre sahip insanlarız. Belli olayların bizde oluşturduğu duyguyla, işte, ne bileyim, cahil, eğitim görmemiş ya da kendi mahalle baskısından kurtulamamış çocuklar ya da gençler için acaba aynı mesajı mı veriyor? Yani benim aldığım mesajla o çocukların ya da oradaki, yerelde yaşayan kadınların aldığı mesaj aynı mı? İşte, bunun da belki sosyolojik olarak araştırılması gerekiyor. Yani o olayları sürekli gündeme getirmek toplumu iyileştiren bir şey mi, yoksa kötü bir örnek gösterip onun çoğalmasını sağlıyor muyuz? Yani ben gerçekten bu anlamda çok tedirginim. Yani biz ne yapıyoruz? Yani sürekli Narin’i tartışarak acaba oradaki yaraları sarıyor muyuz, yoksa oradaki cahil insanlara örnek mi oluyoruz? Yani herkesin algıladığı şey farklı... Sonuçta “cahil” diye de ayırmak istemiyorum çünkü bir çocuk istismarı için cahillik de çok önemli bir kriter olarak önümüze gelmiyor, çok eğitilmiş insan da yapabiliyor bunu. İşte, bir film seyrederiz, hepimizin o filmde algıladığı şey çok farklı yani belki de yaşamımızda, geçmiş yaşamımızda yaşadığımız şeyler bizi farklı farkındalıklarla izleme yoluna itiyor. Herkesin bir filmde algıladığı ya da bir kitaptan algıladığı şey çok farklı. Yani ben bu konuda gerçekten çok hassas olunması gerektiğini düşünüyorum yani biz ne kadar onları dile getireceğiz ya da ne kadar onlarla birlikte olacağız? Mesela, bir örnek de vermek istiyorum: Şimdi, hani bir dönem bu çocuk gelinler çok çok işleniyordu, sonra ben güneydoğudaki biriyle bir sohbet imkânı buldum. Bana dedi ki: “Bizim çocuklarımız dağa kaçırılıyor, eğer biz bir kız çocuğunu nişanlarsak, o zaman, bu, kan davası olarak görüldüğü için kız çocuklarını alamıyorlar.” Yani biraz da olayları sosyolojik olarak irdelemek gerekiyor ve hani biz oturduğumuz yerden tabiri caizse ahkâm kesiyoruz ama o yerel ortamda, o mahalle baskısıyla, o sosyolojik düzende neler oluyor, onları bilmeden biz buradan yargılıyoruz.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ama istatistikler var tabii ki.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Yani haklısınız, bunu bir şekilde iyileştirmemiz gerekiyor ama sosyolojik olarak değerlendirmek de çok çok önemli bir konu yani bu çok önemli bir konu. Evet, biz toplumsal olarak iyileşmek zorundayız, bunu yapmak zorundayız ve burada bize kadın olarak bir görev düşüyorsa hepimiz bu görevi üstlenmek zorundayız ve eğer 5 çocuk bir yangında ölüyorsa aslında bu hepimizin problemi. Yani ben de kendimi sorumlu tutuyorum ve ben o kadar vicdani bir yük hissediyorum ki inanin seyrederim bile olayı, okuyamıyorum bile, yani bu kadar vicdani yük... O yüzden, bizim, aslında toplumsal olarak bu farkındalığı geliştirip nasıl iyileştirebiliriz... Yani yanı başımızdaki insana biz kafamızı çevirip geçiyorsak bunda biz de sorumluyuz, ben de sorumluyum; bu bakış açısıyla bakmak gerekiyor. Sadece eleştirmek için eleştirmek de bana çok ilkel geliyor gerçekten.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim katkılarınıza, çok sağ olun.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Başkanım, şimdi değil de ileride bir zamanda bu konuyu tartışalım.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Tabii, ilerleyen bir zamanda, Sapanca'da tartışalım bunu, Sapanca'daki toplantımızda çünkü çok fazla başlık vardı, bugünkü konunun mecrası çok kaysın istemiyorum. Bir misafirimiz var, çok da önemli sorular yöneltildi dolayısıyla bu minvalde o cevapları almak istiyoruz.

Kıymetli milletvekillerimiz, ben her birinize çok teşekkür ediyorum, hem katkılarınıza hem sorularınıza hem bu anlamda verdiğiniz fikirlere.

Ben şimdi sözü Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanımız Sayın Ebubekir Şahin'e devredeceğim soruları cevaplamak üzere.

Buyurun Başkanım.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Sayın Başkanım, "Sözü devredeceğim, bakalım ne diyecek, ben de merak ediyorum." diyorsunuzdur diye düşünmüyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Başkanım, ben sizin bütün sorulara verilecek cevabınızın fazlasıyla olduğu kanaatindeyim.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Estağfurullah, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Çok küçük şunu eklemek istiyorum bu kavramsal tartışmaya siz cümlelerinize geçmeden evvel: Biz aslında birçok konuda... Burası siyasetüstü bir Komisyon. Biz birçok konuyu tartışırız ama ortak bulduğumuz noktalar da çok belirgindir. Bu anlamda da çok önemli bir Komisyon olduğu kanaatindeyim. Bugün sizin konunuz da aslında çok benzer... Hepimizin birçok konuda ortak bulunduğu bir zeminde tartışıyoruz. Bu kavramlar üzerinden elbette tartışırız ama orada "-m" ekinin ya da çoğul ekinin ya da sahiplenme ekinin nesnelleştirme olmadığı kanaatindeyim ama kullanırken dikkat etmek lazım yani aynısını erkekler için de çocuklar için de kullanıyoruz, kadınlar için de kullanıyoruz fakat burada hani kullanım şekli hep aynı şekilde olmaz, bazen öyle kullanırsınız, bazen böyle kullanırsınız durumun içeriğine göre. Bu kavramlar üzerinden birbirimizi çok ayırtırmaya da gerek olmadığı kanaatindeyim.

Buyurunuz lütfen.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, efendim, önce, müsaadenizle, eğer şaşırmaz isem Ayça Taşkent Hanımefendi'den, Sayın Sakarya Milletvekilimiz hemşehrimizin sorusundan başlamak isterim: "Muhaliif kanallara verilen cezanın fazlalığı..." Bu bizim her zeminde karşılaştığımız bir şeydir, sorudur. Fakat şöyle bir şey söylemek istiyorum: Biz "muhaliif" olarak adlandırmayız tabii ki bunu, bunun böyle adlanmasına da karşıyız. Biz "kanunlara uyan" veyahut da "bizim ilkelerimize uymayan kanallar" diye bunu sınıflandırmak isteriz. Şöyle bir bilgi verirsem sanıyorum bu anlamda bir yanlış algının olabileceğini siz de anlarsınız: Son beş yılda toplam 8.767 adet rapor düzenlenmiş, bu raporun 242 tanesi sizlerin "muhaliif" olarak adlandırdığınız bir kesime veyahut da bizim de işte "Kararlara biraz daha az dikkat eden kanallar." dediğimiz kesime verilmiş, bu da toplamda 2,7 oluyor fakat algı farklı. Çok iyi biliyor Sayın Vekilimiz Okan Konuralp. Tabii ki, biz, RTÜK Başkanı olarak ben kendim "Şu kadar kanala ceza verdik, bunların sebebi de budur." diye devamlı surette açıklama yapamıyoruz ama -Okan Bey hiç yapmadı, onun için rahatlıkla söyleyebilirim- diğer arkadaşlarımız da "RTÜK Başkanı, iktidar kanallarına sıfır çekti." diye "tweet"ler atabiliyorlar. Bunlara baktığımız zaman doğru olmadığını görüyoruz ama ben çıkıp da "Ya, bu da doğru değil..." Ancak böyle ortamlarda söyleyebiliyoruz, bir açıklama yapamıyoruz, "Biz bu kadar daha ceza verdik aslında onlara." diyemiyoruz. Tabii ki zaman zaman nereden bakıldığına bağlı olarak asimetrik bir duruş olabilir, biz de yüzde yüz doğru yapıyoruz diye bir iddiamız hiç olmadı fakat veriler ortada. Bu konuları şu şekilde algılasak belki daha iyi oturur diye düşünüyorum: Bazı kanallara, yaptıkları ihlaller veyahut da birtakım hareket, tarz, davranışları ve tavırları sebebiyle uyarılar gidiyor. Bu da yanlış anlaşılakta ama bunlar bizim görevimiz aslında. Bu uyarılara dikkat eden kanallarla ilgili olarak tabii ki herhangi bir rapor getirmiyoruz ama bu uyarılar dikkate alınmayıp da eğer ki ısrar edilirse rapor olarak karşımıza geliyor. Bunun sonucunda da bu ihlallere veyahut da bu bizim uyarılarımıza uyan veyahut da uymayan kanallar olarak aslında cezalar teşekkül ediyor; bu, işin bir tarafı. Diğer bir tarafı ise Sayın Vekilimizin yine söylemiş olduğu gibi, gündüz kuşağı programlarıyla ilgili olarak neden bu görüntülerde yer verilmediği şeklinde bir şey var ki haklısınız çünkü gündüz kuşağı programları son iki hafta önce ilke kararlarını belirlediğimiz ve onunla ilgili de ayrı bir çalışma yapacağımız bir alan oldu. Bizim bu size arz ettiğimiz, Hanımefendinin sunduğu, Deniz Hanım'ın sunduğu bölüm ise daha ziyade kadına yönelik şiddet ve özellikle kişi haklarına saygısızlık, bilgi güvenliğini zora sokacak veyahut da ihlal edecek durumlar ve bunun ötesinde medyadaki dil anlamında yoğunlaşmıştır. Kadına yönelik şiddet ise daha ziyade bizim kanunlarımız veya ilkelerimiz kapsamında, millî ve manevî değerlere karşı yapılan işler veyahut da durumlar, çocuğun yüksek yararı veya kadın haklarıyla ilgili, özellikle ihlaller konusunda olursa ki biz bununla ilgili de eksiklik olduğunu gördük, ilke kararlarını benimsedik. Önümüzdeki dönemde inşallah bu bölümle ilgili de görüntüleri olumlu veya olumsuz şekilde çalışmalarımızda sunacağız.

Başka bir şey atlamıyorum umarım... "Cezaya gerek olmayan rapor oluyor mu?" Oluyor, çok fazla oluyor. Ceza şekline gelebiliyor. Biz diyoruz ki: "Hayır, burada ihlal yoktur."

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Onlarda bir oran var mı Sayın Başkanım?

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Oranımız yok ama hemen bakabiliriz.

Bunlar genelde tabii ki şey konular, teknik konularda da olabiliyor, diğer konularda da olabiliyor. Bu anlamda, ceza vermediğimiz veyahut da gelip de ceza almayan programlar da olabiliyor veyahut da raporlar da olabiliyor. Umarım, tatmin edici bir cevap verebilmişimdir.

Sayın Aliye Coşar Hanımefendi, Sayın Vekilimizin sorularıyla devam etmek isterim. “RTÜK’ün yapmış olup programlarda kadın örgütleriyle ilgili olarak neden başka kadın örgütleri yok?” gibi bir serzenişti galiba. Aslında var, birçok örgütle çalışıyoruz ama burada sizin gördüğünüz bir program içinde bir örnek olduğu için onu verdik, KADEM’le yapıları verdik. Onlarla program yapmadık, çalıştaylar veyahut da karşılıklı masa etrafındaki küçük çalışma gruplarıyla yaptıklarımız ama yapabiliriz yani iş birliğinde olduğumuz çok kadın örgütü var ama bunu çoğaltabiliriz tavsiyeniz üzerine; bunu aldık notumuza. Bunun haricinde, başka atladım mı efendim? Sayısal oranlarla ilgili galiba bir şey var. Cezalarla ilgili sayısal oran mıydı sayın vekilim o? Efendim, sayısal oranlarla ilgili bir sorunuz vardı.

ALİYE COŞAR (Antalya) - Gündüz programlarının genel şikâyet oranı.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Tamam, hemen arz edeyim efendim.

Bununla ilgili olarak, tabii, hepsi bizim elimize düzenli olarak gelmekte. Özellikle kadın programlarıyla ilgili olarak 2021 yılından günümüze kadar olanları vereyim çünkü çok eskiye doğru gidince de sayı artıyor. 26.998 tane şikâyet gelmiş -bunlar çok fazla, bunun bilincindeyiz- bu, bizim toplam şikâyet oranının yüzde 13,4’ünü kapsıyor. Bunların bir kısmı kişisel görüş, bir kısmı temenni, bir kısmı da biraz daha şey olabiliyor yani bilimsellikten uzak veyahut da duygusal şeyler olabiliyor ama -burası çok önemli- bunlara karşı da bizim verdiğimiz ceza ise bu...

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Başkanım, normalde söz bölmek âdetimizden değil ama Ayça Vekilim bir katkı sağlamak ister uygun görürseniz.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Tabii, lütfen, lütfen...

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Sayın Başkanım, bu gündüz kuşağı kadın programları... Biraz önce dediniz ki hani “Muhallif kanalların sürekli tekrar ettikleri yanlışlar.” Gündüz programları her gün çoğu kanalda sürekli, çok kötü görüntüler, sesler veriyorlar. Bunlar tekrarlanıyor. Peki, bunlara para cezası yerine niçin diğer kanallara yaptığınız gibi kapatma cezası vermiyorsunuz?

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Teşekkür ediyoruz.

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Televizyonu kapatma, programı değil, diğerlerine yaptığınız gibi. Çok özür diliyorum, o zaman belki uyarılarınızı ciddiye alırlar; programı kapatmak onların reklam gelirini biraz azaltır ama televizyonu kapatmak bayağı büyük ceza olur.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Buyurun Başkanım.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Vekilim, tam da buna gelmiştim.

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Belli yerlere kapatma yapıyorsunuz, belli yerlere yapmıyorsunuz.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Aslında sizin bu uyarınız geldiği için oradan devam edeyim. Bu müracaatlar ve şikâyetler üzerine gündüz kuşağı programlarına vermiş olduğumuz toplam ceza 518 tane. Doğru yani biz doğru olmayan bilgi vermeyiz ama bu oranlarla ilgili olarak ne kadar çok ceza verirsiniz verin... Bizdeki sistematik şöyle: 6112 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinde yer alan sisteme göre veriyoruz. Bazı cezaların sonu 2 kere tekrar edilince program durdurmaya, sonrasında da ilgili televizyonun yayınının durdurulmasına kadar gidebiliyor ama bazılarında ise bu cezanın türü anlamında; bu, sadece para cezası, veyahut üst sınırdan para cezasına kadar gidebiliyor. Buradaki kısıt bu. Ama “Yani düzenleme yapıp da burada da aynı şekilde yayın durdurma veyahut da program durdurma yapılabilir.” diyorsanız...

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Beni yanlış anlamayın.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Estağfurullah...

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Arkadaşlarım beni yanlış anladı; ben “Kapatın.” demiyorum, özendirme yapmıyorum o anlamda. Ben size şunu sormak istiyorum: Diğer muhalif kanalları o kadar rahat kapatıyorsunuz ki sürekli aynı yanlış tekrar eden kanallar için bu tür uygulama yapmıyorsunuz. Yani “Kapatın.” diye beni yanlış anlamayın lütfen...

TÜRKAN ELÇİ (İstanbul) - Orada bir yanlış anlaşılma olmasın çünkü...

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Bunu söylemek istedim.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Ben öyle anlamadım.

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Kıyaslama yapmak istedim, arkadaşlarım yanlış anladı.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Yok, ben öyle anlamadım, ben söylemek istediğinizi anladım ama dediğim gibi, cezalarda kademeli bir şey var, sistematik var yani bir tarafta yapılan ihlallerde yayın durdurmaya kadar... O da geçici yayın durdurmadır. Biz geldiğimiz günden beri Açık Radyo hariç hiçbir radyoyu ve televizyonu kapatmadık veya lisansını iptal etmedik. Yani Açık Radyo’nun da teknik bir şeyi var, sebebi var, bunu o konuya girelim diye söylemedim ama örnek olsun diye veriyorum, onu da yani keyfimiz öyle geldiği için veyahut da özel sebeplerden dolayı kapatmadık. Bunu gururla söylüyoruz yani biz bir program durdurma kararı verince bile üzülüyoruz, bunu belki anlamanız çok zor olabilir ama gerçekten öyle, bizi Okan Bey anlar yani bu...

OKAN KONURALP (Ankara) - Plan ve Bütçede hepsine cevap vereceğim.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Burası iyiydi aslında.

OKAN KONURALP (Ankara) - Birçok şeyinize girmiyorum aslında, neyse...

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Bu anlamdaki kademe farklılığından kaynaklanan bir şey var, bunu anlatmaya çalışıyorum size. “Muhalef olmayan kanallarda akşama kadar bunlar yayınlanıyor, bunlar niye daha az ceza alıyor?” diye söylüyorsunuz. Bu program, gündüz kuşağı programını muhalif veya muhalif olmayan tüm kanallar yapıyor. Gündüz kuşağı programları en çok rating alan programlar, en çok para getiren programlar, en çok izlenen programlar, en çok da şikâyet edilen programlar. Yani bunu ya geçmişte yapıldığı gibi tamamen kanun zoruyla kaldıracaksınız veya da eğer duruyor ise bunu her dönemde denetleyip denetleyip bir şekilde muhafaza etmelerini sağlayacaksınız. Biz bu arkadaşlarımızla, yöneticilerle İstanbul’da, Ankara’da, yurdun değişik yerlerinde toplantılar yaptık. Biz zannediyor musunuz ki sadece ve sadece izliyoruz da bunları hiç uyarmadan, bir araya gelmeden veya karşılıklı cezalar anlamında da ciddi anlamda -tabiri yerindeyse- tehdide varan anlamda uyarılarımızı göndermeden mi duruyoruz, durabileceğimizi mi düşünüyorsunuz? Bizi de rahatsız eden konular var ama iki üç ay yapıyorlar, uyarılarımıza dikkat ediyorlar, sonra diyorlar ki: “Ratinglerimiz düştü. Burada ciddi anlamda şey var, izlenmiyoruz ve onun için lütfen, tekrar buraya döneceğiz.” Bu demek değildir ki izlenilmek için her şeyi yapalım. Biz ne yaptık böyle olunca? Sondan bir önceki ilke kararlarını yayınladık. Bu ilke kararlarına güveniyoruz. Bu saatten sonra yapılacak olan bu tür ihlaller -ki iki haftadır çok şükür yapılmıyor- olayı farklı bir tarafa götürür. O bakımdan lütfen sizden istihdam ediyorum. Biz en son yaptığımız toplantıda da kanal ayırımı yapmaksızın tüm gündüz kuşağı -bundan da gurur duymuyorum ama ceza vermekten- programlarına üst sınırdan ceza verdik. Yani “Ayrım yapıyorsunuz.” anlamında bir intiba oluşuyorsa bu biraz algıyla alakalıdır diyorum veya da yayın yasaklarıyla ilgili de aynı şeyi yaptık. Yayın yasaklarını uygulamayan bütün kanalların tamamına ayırım yapmadan ceza verdik ama ayırım yaparken veya da cezaların farklılaşması açısından biraz da ne olur “RTÜK’le iş birliği yapan ve yapmayan kanallar” diye bakarsanız biraz daha empati yaparsınız diye düşünüyorum. Burada biraz farklılık var, ona bizim taraftan bakmanızı arzu ediyorum. Evet, Aliye Coşar Hanımefendi’nin başka bir sorusu kalmadı galiba, olursa yine de devam ederiz.

Şebnem Hanım, çok teşekkür ediyorum -tabii ki yılların deneyimli hem gazetecisi hem televizyoncusu- söyledikleriniz ve desteğiniz için teşekkür ediyorum. Şebnem Hanım, program da yaptı, bunları anlar ama temelde, nihayetinde değişik bir denge var. Televizyonlar bitmek üzereydi, özellikle son dönemde bir canlanma oldu; bu bizi sevindiriyor gelirleri anlamında. Klasik manada yayın yapan yayıncılık çok kötüye doğru gidiyor. Bizim burası üzerinde yapacağımız her türlü baskı ve bunların gelirlerindeki azalmanın ciddi anlamda dijitalle veya da sonunu bilmediğimiz Youtube’a ve özellikle başka taraflara, derin internet taraflarına gitme eğilimi var. Bu sebeple bu kanalları da yaşatmak için büyük çaba harcıyoruz ama bu demek değildir ki bu televizyonlar da önüne geldiği her şeyi yapacak, kuralsız kaidesiz yapacak diye bir şey de tabii ki düşünmüyoruz. Kendilerine bu desteklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Türkan Elçi Hanımefendi’nin soruları var. 2023 faaliyet raporumuz yayınlanmadı, daha yeni kabul ettik, yayınlayacağız. Onu her sene yapmak zorundayız, yapacağız onu, o konuda bir şeyimiz yok.

Onun haricinde, uzmanlarımız -ben geldiğim günden önce de öyleydi, ben geldiğim günden sonra da böyle- üç ayda bir değiştirilir, değişmeye imkânı yok çünkü üç ayda onlar artık -uzman arkadaşlarımız anlayacaklar- o konuyu görmemeye başlıyorlar; o kanalı görmemeye, oradaki ihlalleri görmemeye başlıyorlar. O bakımdan, biz düzenli olarak... Hatta ben en son iki hafta önce bir üç aylık daha imzaladım, resmî yazı olarak imzaladım, tebliğ ettik kendilerine. Sanıyorum, orada bir yanlış anlaşılma var, düzeltmiş olayım efendim. Teşekkür ediyorum.

Bir diğer soru efendim, Sayın Ayhan Salman Bey’in sorusu değil ama katkıları ve öncelikle bizimle ilgili olarak söylediği yani yapmamız gerekenlerle ilgili tavsiyelerdir. Kendilerine bu görüşleri için de teşekkür ediyorum. İnşallah, ben notlarımı aldım, onlarla ilgili de yeni bir çalışma yaptığım zaman arz etmiş olurum.

Sema Silkin Ün Hanımefendi burada değiller ama “İlke kararlarını uygulamayınca bu yayıncılarımız ne olacak?” dedi. Aslında az önce Ayça Hanım’ın sorusuna cevap verirken belki bir kısmına nispeten cevabını vermişimdir ama ilke kararlarının uygulanmaması demek mümkün değil. Yani bundan sonraki süreç artık son noktadır ki bir kanun teklifi çünkü nihayetinde siyasi irade... Bunun son noktası, bizden tutup da “Efendim, bunlarla ilgili olarak ne yapsak? Değişen bir şey olmuyor.” şeklinde bir şeye giderse nihayetinde bir kanuni düzenlemeyle birlikte bunun tamamen kalkacağını arkadaşlarımız da biliyorlar ve bunun bilincindedir. İlke kararları hem sert tedbirler içerir hem de uygulanmaması mümkün olmayan kararlardır. O zaman “Radyo Televizyon Üst Kurulunun almış olduğu, asıl söylemek istediğini hiç anlamıyorum ve duymuyorum.” anlamına gelir ki bunun cezaları da biraz daha ağırlaştırılmış şekilde uygulanır; onu sormuştu Sema Hanım. İlke kararlarına çok güveniyoruz. İnşallah, sonuçları da... Okan Bey’in de az önce söylediği gibi “Bu alınan ilke kararlarının uygulanmasının sonucunu da beklemek lazım.” dedi. Çok doğru, onlara da güveniyoruz. İnşallah da uygulama imkânımız olacak efendim.

Sayın Serap Ekmekci Hanımefendi’nin bir sorusu var. Kişisel verilerin korunmasına dikkat ediyoruz, aslında bir bölümde özellikle kadına yönelik şiddet kapsamında da veya da gündüz kuşağı program kapsamında da ilke kararlarımızda da var, kanunumuzda da var ve bizim yönetmeliğimizde de var. Yani bu kişi hakları veya da kişisel verilerin korunması bizim için çok değerli ve önemli. Bunlara dikkat etmeyip de bu anlamda yapılan bir hata varsa veya bir ihlal varsa bununla ilgili zaten çok sayıda şikâyet üzerine de veya şikâyetsiz bir şekilde de bizim kendi içimizdeki, bünyemizdeki denetim mekanizmalarında da cezalarımız var efendim.

Sayın Adalet Kaya Hanımefendi’nin bir şeyi var, normal doğumla ilgili veya vajinal doğumla ilgili, dediniz... Efendim, onu yayınlamadık zaten biz yani bizim için de ters bir şeydi. Orada iki kamu spotu vardı; biri gayet güzel, bizim oybirliğiyle yayınlayabileceğimiz bir kamu spotuydu, diğerini de Bakanlık yetkililerine, Sayın Bakanımıza anlattık ve yayınlamadık onu, farklı algılanabileceği için yayınlamadık. Sanıyorum, kamuoyunda yayınlandı ama kamuoyunda yayınlanan, bizden önce yayınlanan kamu spotu diye değil, satın alınan bölüm olarak yayınlandı. Yani bir zaman dilimi satın alındı, yayınladı, reklam gibi yayınlandı o; o, kamu spotu değildi, onu düzeltmek isterim. Kamu spotu iki bölümdü, birincisi...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - İçinde şiddet içeriyordu ve sezaryenle doğum yapmış milyonlarca kadına dönük bir şey vardı...

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - O yayınlanmadı efendim, hatta televizyonda da bizim uyarımız üzerine yayınlamadı, sosyal medyada yayınladılar. Evet yani bizim de aynı sebeplerden dolayı kabul etmediğimiz bir kamu spotuydu yani nadir de olsa birlikte aynı düşünüyoruz diye düşünmeyin ama o konuda öyleydi gerçekten.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Yayınlanmadıysa tamam yani gördüm onu sosyal medyada da...

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Yok, yayınlanmadı, tavsiye kararı vermedik biz o konuda. Evet, uyardık, televizyonlarda da dönmedi ama sosyal medyada satın alınan bir dilimde yayınlandı yani reklam gibi düşünün. Biz artık hani sosyal medyada bırakın reklamları, programlara giremiyoruz; reklamlara keşke gidebilsek ama yayınlamadığını bilmenizi isterim.

TRT'deki belgesel, bizim zaman zaman yayınladığımız, TRT'den aldığımız -biz kendimiz yapıyoruz ama- ikame yayınlar veyahut da bunun yerine kullandığımız şeylerde daha dikkatli davranırız. Yani burada arkadaşların gözünden kaçmış bir şey olabilir, ben inceleteceğim onu, görmedim, kusura bakmayın çünkü onu ben belirlemiyorum, ilgili birim amirleri belirler ama İrfan Değirmenci'nin söylemleriyle ilgili olarak şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki bizim kanunumuz bellidir, o kanunda ihlal olarak görülen şeyi ihlal olarak görmememiz şu anki kanunda mümkün değil. Siz onu öyle görmeyebilirsiniz ama oradaki kanunda açık açık yeri vardı, o söylemin oradaki yere muhalif olduğunu düşündüğümüz için verdik, yoksa İrfan Değirmenci'ye karşı herhangi bir ön yargımızdan dolayı onu vermedik, bunu da belirtmek istiyorum.

Efendim, diğer bir konu "6284 sayılı Kanun"la ilgili olarak Bakanlığınız bünyesinde kamu spotu yapılmıyor mu veya siz yayınlamıyor musunuz?" dediniz. 25 Kasım Dünya Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında daha yeni iki tane gelmiş, bunlarla ilgili gereğini yapacağız ama daha önce de bunlarla ilgili olarak sanıyorum 12 tane kamu spotu ve öncelikli yayın talepleri oldu, yayınladık bunları. Bizim de şimdi yapacağımız, en son size bahsetmiştim...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - 25 Kasım haftasında mı?

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Hayır, değil. Bu hem Dünya Kadınlar Günü'yle ilgili günde, 8 Martta oldu hem de bu kapsamda oldu. Biz de RTÜK olarak şimdi hazırlıyoruz, o da bunlardan bir tanesi olacak yani bununla ilgili de bir çalışmamız oldu efendim.

Sayın Ayşe Böhürler Hanımefendi'nin tavsiyeleri... Kendileri uzun yıllardır zaten bu konuda tecrübeli ve katkıları olan bir yapımcımız, yayıncımız, sunucumuz. Biz kendisinden çok faydalaniyoruz bu anlamda. Bu dille ilgili olarak belki dediği çok doğru, biraz da kadın derneklerinin fazla olduğu veyahut da kadın çalışanların fazla olduğu üniversitelerle veyahut da araştırma gruplarıyla çalışabiliriz diye düşünüyorum. Bununla ilgili yeni bir şeyi siz söylerken biz notumuz aldık.

AYŞE BÖHÜRLER (Kayseri) - Üniversitelerin kadın çalışma grupları var, merkezleri var, belki onlar bu çalışmalara teşvik edilebilir.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN - Hayhay efendim.

Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, bir iki konumuzla ilgili ve sorularınıza -sizlere de ışık tutacak- Deniz Hanım benden sonra çok kısa bilgi vermiş olacak, belki daha açıklayıcı olacaktır.

Reality şovlar, evet, doğru; gündüz kuşağı zaten bundan dolayı böyle oluyor. Haberler, doğru, erkekler daha fazla izliyor. Haberlerin içerisine kadına şiddetle ilgili olarak daha fazla bilgi veyahut da açıklayıcı kamu spotları gibi bölümler konulması doğru bir mantık ama haberin dilini önce bir düzeltelim diye uğraşıyoruz, bu da bence uygulayabileceğimiz önemli kararlardan biri olur. Katkılarınız için teşekkür ediyorum efendim. Çok güzel şeyler söylemişsiniz, not almışım ama hepsini şimdi tekrar etmeyeyim ama bunların tamamını değerlendireceğimizi de buradan belirtmek isterim.

Cevap vermediğim bir sayın vekilimiz kaldı mı? Okan Bey'e gelmedik. Okan Bey'e çok teşekkür ediyorum. Bizim Radyo Televizyon Üst Kurulundaki mesai arkadaşlarımız özelde çok iyi ama genelde, özellikle toplantılar açısından da en çok bize muhalefet eden ve bizi eleştiren arkadaşlarımızdan birisidir ama şunu söylemek isterim ki katkıları büyüktür. Bugün söyledikleriyle ilgili veyahut da daha sonra bize yönelteceği eleştiriyle ilgili de inşallah biz zaten birtakım çalışmalarımızı yapıyoruz. Orada geçen yıl da oldu. Biz hem özel ortamlarda hem de bütçedeki görüşmelerimizden sonra kendisine de daha sonra döndük, hatta çok bariz bir hatamı bile orada yakalamıştır, kendisine teşekkür ediyorum, daha sonra bunu iletmıştim. Ama şunu söyleyebilirim ki Okan Bey'in zorluğu neyse bizim zorluğumuz biraz da o çünkü bakış açısı itibarıyla Türkiye'nin gerçeğini aslında ele alarak bakmamız gerekir diye düşünüyorum. Bu da çoğunlukla gelen şikâyetler, çoğunlukla gelen talepler ve kanundan kaynaklanan yetkilerle oluyor. Bunların haricinde, bizim kendi bilgimiz, görgümüz ve denetim mekanizmalarındaki öne çıkan konularla ilgili olarak bilgi dağarcığımızla ilgili belki ancak yönlendirme yapabiliyoruz. Bunun haricinde, onların yaşadığı o dönemdeki zorlukların bir kısmını biz de başka konularda karar verirken yaşıyoruz, bunu da söylemek isterim.

Sayın Fatma Öncü Hanımefendi'nin, yurt dışından Türkiye'ye dönük yayınlarla ilgili olarak... Tabii, işbirliklerimiz var ama onları biliyorsunuz, bizim uydularımız ve bizim kapsama alanımız üzerinden yapmadıkları için bunu engelleme veyahut da buna herhangi bir cezai müeyyide vermeye bizim kendi yetkimiz yok ama uluslararası kuruluşlara üyeliklerimiz var. Bu anlamdaki uluslararası standartlara sahip, bizim birlikte hareket ettiğimiz gruplar var, bunlarla hareket ediyoruz. İşin açığı, birçoğunda sonuç alamıyoruz ama tabii ki bunlarla ilgili mücadelemiz devam ediyor.

Sayın Ayşe Sibel Ersoy Hanımefendi'yle devam edeyim ve bitireyim, herhâlde sondu, ben öyle almışım notlarıma. Kadın programlarıyla ilgili özelde bir şey söylediler, "Kadın programları hepimizin ortak şeyi." dediler, ben de katılıyorum ama lütfen şunu unutmayalım diye tekrar söylüyorum: Türkiye şartlarında kaldırıp veyahut da emrivaki yapıp da yayınlamadığımız bir programın yerine neyin geleceğini bilmeden bir programı engellemek veya kaldırmak bence doğru değil diye düşünüyorum, hâlâ da aynı şeydeyim. Biz elimizden geleni yapacağız, bunları yaparken de dikkatli davranacağız, bunları yaparken de ilke kararlarımıza kadar gideceğiz, cezalarımızı artıracacağız. Belki Ayça Hanım'ın da söylediği gibi, başka cezaları da vermek için yasal birtakım düzenlemeler yapacağız. En son, eğer ki çaresiz kalır isek bunu kaldırma yönüne veyahut da bunu toptan yok etme, ortadan kaldırma yönüne gitmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Ama şunu unutmayın: Efendim, biz nihayetinde Batı'nın ve Amerika'nın bundan önce yaşadığı sancıları şimdi şimdi yaşıyoruz; bu, yapımlarda da böyle, dizilerde de böyle, programlarda da böyle. Bunların tamamını muhataplarımızla görüştüğümüz zaman Avrupa'daki

muhataplarımız diyorlar ki: “Biz bunları on sene önce yaşadık.” biz şimdi yaşıyoruz. Bunları yaparken mümkün olduğunca az zarar vererek toplumumuza, çocuklarımıza, kadınlarımıza, dezavantajlı gruplara veyahut da toplumumuzun aile yapısını bozan programları daha fazla engelleyerek yürümemiz gerekir diye düşünüyorum. Bundan sonraki süreçte özellikle kadına yönelik şiddet, kadına yönelik ayrımcılık, kadına yönelik dildeki nefret söylemleriyle daha fazla mücadele edeceğimizi, bugün itibarıyla daha bir farkındalıkla da söyleyebildiğimi sevinçle sizlere deklare etmek istiyorum ve bana bu fırsatları verdiğiniz için tekrar çok teşekkür ediyorum.

Efendim, çok farklı bir iki konumuz var, dilediğiniz zaman fırsat verirsiniz memnun olurum. Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Deniz Hanım, buyurunuz lütfen.

RTÜK ÜYESİ DENİZ GÜÇER - Öncelikle şunu aydınlatmak isterim: Biliyorsunuz, RTÜK 9 kişiden oluşuyor ve şu anda 4 AK PARTİ, 1 MHP, 2 CHP, 1 DEM ve 1 İYİ Partiden arkadaşımız var. Biz bu çalışmayı yaparken tüm partilerimizden görüş istedik, onlar da kendi akademisyen arkadaşlarıyla veya partilerinin uygun gördüğü isimlerle çalışıp bize bunları bildirdiler. Bu açıdan, ben Milliyetçi Hareket Partisini temsilen RTÜK’e girmiş tek kadın olarak şu anda görev yapan bir üyeyim ama biz Başkanımızın da desteğiyle, parti ayrımı yapmaksızın bütün görüşleri aldık ve bunların hepsini -inanın çok samimi söylüyorum- ilmek ilmek işledik, bu kolay bir süreç olmadı. Ulusal, uluslararası örnekleri, her partinin farklı fikirleri ve uzmanlarımızla günlerce süren çalışmalardan sonra bunu ortaya koyduk. Ebubekir Başkana burada biraz haksızlık yapıldığını düşünüyorum çünkü bütün üyelerimiz gerçekten bize sadece katkı verdiler ve bence tek kadın üye olarak şunu söylemem gerekir ki gerçekten biz bu kadın meselesini siyasetüstü tuttuk. Hepinize katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Orada üyesi olan partiler var, olmayanlar var. Benim telefonum yirmi dört saat açık öneriler için. Hem partiler kendi temsilcilerine hem de bize veya Başkanımıza ulaşabilir çünkü biz, dediğim gibi, gerçekten bu konuyu, çocukta olduğu gibi, partilerüstü olarak görüyoruz ve bu dilin düzelmesi için elimizden gelen çabayı gösterdiğimizi düşünüyorum. Sevgili Okan Bey’in dediği gibi, tatlı sert yıllarca, belki otuz sene birlikte gazetecilik yaptık, oradaki ortamı da en iyi bilen isimlerden birisi. Ayrıca, önümüzde şöyle de bir fırsat var Başkanım, size zaten KEFEK’te gereken bilgiyi vereceğiz: Şubat ayında uluslararası bir çalıştay düzenliyoruz, sekiz masamız var, çok kıymetli konuklarımız var. Yine, Başkanımızın da izniyle, toplumun her kesiminden kadınlarımızı getirip yapımcılarımızla buluşturmayı hedefliyoruz; çok detaylı. Hepinizi de orada görmekten büyük memnuniyet duyuyoruz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ÇİĞDEM ERDOĞAN - Değerli Başkanım, Kıymetli Başkan Yardımcılarım, Değerli Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Üyesi Deniz Hanımefendi, kıymetli milletvekilleri; ben de her birinize çok teşekkür ediyorum.

İletişimin ne kadar önemli olduğunu bugün bir kez daha gördük çünkü gerçekten çok kıymetli kurumlarımız çok önemli işlere imza atıyor ama bunlar anlatılmadıkça, hayat da çok hızlıca aktığı için, özellikle Mecliste zaman gerçekten fırtına hızıyla geçtiği için biz de birçok şeyi kaçırabiliyoruz. Bugün çok önemli şeylerin altını çizdiniz. Bizler, sizlerin özellikle kadına yönelik şiddetle mücadelede yaptığınız çok önemli adımları da incelemiş ve görmüş olduk bu vesileyle.

Ben bu etik ilkeler kısmını çok önemsiyorum çünkü etik ilkeler aslında hem bir yol gösterici hem öğretici nitelikte. Az önce sektörde çalışmış milletvekili arkadaşlarımız da ifade ettiler, aslında çoğu zaman bilinçsizlikle ve bilgi eksikliğiyle bazı şeyler yapılıyor. Dolayısıyla, bu anlamda siz onlara bir nevi akademi eğitimi de veriyor gibisiniz. Tabii, çok ciddi bir altlık da oluşturmuşsunuz, çok önemli bir çalışma yapmışsınız. Aslında, artık medyanın işi bu konuda daha kolay; hemen sizin oluşturduğunuz şablonu kendi metinleriyle üst üste koyduklarında, örtüşmeyen kısmı çıkardıklarında herkesin talebi olan o optimum düzeye gelebilecekler. Ben bu anlamda çok kıymetli buluyorum.

Tabii, gündüz kuşağı programları herkesin rahatsız olduğu içerikler içeriyor, bu anlamda da bir etik ilkeler silsilesi oluşturmuşsunuz, çok önemli bir çalışma yapmışsınız. Önümüzdeki günlerde tekrar bir araya gelip bu etik ilkeleri de tekrar sizden dinlemekten büyük bir memnuniyet duyuyoruz.

Kıymetli milletvekillerimizin de çok önemli katkıları oldu, ben her birine önemli katkıları için ayrıca çok teşekkür ediyorum. Ben inanıyorum ki milletvekillerimiz de bugün buradan ayrılırken kafalarındaki birçok soruya da cevap bulmuşlardır dolayısıyla bütçede de sizi yormayacaklardır diye umut ediyorum.

Bir kez daha hoş geldiniz, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanı olarak ben de sizleri ağırlamaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:15.58